

Powiatowy Urząd Pracy
w Mławie

100 -lecie
**Publicznych Służb
Zatrudnienia**
1919-2019

ul. Wyspiańskiego 7, 06-500 Mława
tel. (23) 655-19-96, 654-34-01,
654-52-85, 654-39-18, fax. (23) 654-34-04

Analiza potrzeb lokalnego rynku pracy

MŁAWA

czerwiec 2020

Spis treści

Wstęp	4
1. Podstawowe informacje o powiecie	6
2. Sytuacja demograficzna w powiecie mławskim	9
3. Sytuacja ekonomiczna w powiecie mławskim	28
3.1 Przedsiębiorczość i gospodarka	28
3.2 Ekonomia społeczna	30
3.3 Bezrobocie w powiecie mławskim	32
3.3.1 Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy	40
3.3.1.1 Bezrobotni do 30 roku życia	40
3.3.1.2 Bezrobotni poniżej 25 roku życia	44
3.3.1.3 Bezrobotni powyżej 50 roku życia	46
3.3.1.4 Długotrwale bezrobotni	50
3.3.1.5 Bezrobotni niepełnosprawni	52
3.3.1.6 Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	53
3.3.1.7 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	53
3.3.1.8 Bezrobotni zamieszkali na wsi	57
3.3.1.9 3.4.2.9. Bezrobotni bez kwalifikacji	60
4 Liczba i struktura ofert pracy zgłaszanych do Urzędu Pracy w Mławie	60
5 Potrzeby kwalifikacyjno-zawodowe lokalnego rynku pracy jako podstawa do planowania szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych	63
5.1 Potrzeby kwalifikacyjno-zawodowe pracodawców i bezrobotnych wynikające z analizy danych zastanych	63
5.2 Potrzeby kwalifikacyjno-zawodowe pracodawców i bezrobotnych wynikające zidentyfikowane w wyniku badania ankietowego	65

5.3	Różnice i podobieństwa potrzeb ze względu na źródło danych	68
5.4	Kierunki szkoleń, staży i przygotowania zawodowego wynikające z analizy danych zastanych	69
5.5	Różnice i podobieństwa potrzeb ze względu na źródło danych	69
6.	Planowana oferta edukacyjna	69
7	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	71
8	Przewidywane kierunki rozwoju powiatu mławskiego	72
	Podsumowanie	74
	Wnioski	76
	Spis tabel	81
	Spis wykresów	83
	Spis rysunków	83

Wstęp

Współczesny rynek pracy wymaga od kandydatów ubiegających się o przyjęcie do pracy coraz wyższych kwalifikacji zawodowych. Jednocześnie wpływa to na sytuację osób już pracujących, wobec których oczekuje się, iż będą one stale doskonaliły i podnosiły swoje kompetencje. Pracownicy, którzy nie nadążają za tempem tych zmian, zagrożeni są zwolnieniami. Błyskawiczny rozwój gospodarki powoduje, że zatrudnienie znajdują tylko ci, którzy spełniają oczekiwania danego pracodawcy w określonym czasie. Dla wielu osób znalezienie pracy często staje się niemal niemożliwe. Przekwalifikowanie się wymaga zaś czasu, dlatego obecnie ważne jest aby kandydaci do pracy byli bardzo elastyczni i szybko dostosowywali się do zachodzących zmian i wymagań stawianych przez pracodawców. Aktualnie nie wystarczy nauczyć się jednego zawodu, gdyż w pewnym okresie może okazać się, że nie ma na niego zapotrzebowania. Dlatego też Urząd Pracy w Mławie wychodząc naprzeciw osobom bezrobotnym, oferuje różnorodne możliwości przekwalifikowania, zdobycia doświadczenia lub nabycia nowych umiejętności. Uzyskanie nowych kwalifikacji przez osoby bezrobotne zwiększa szanse na znalezienie zatrudnienia, podnosi wartość tych osób na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz zwiększa mobilność zawodową.

Poniższa syntetyczna diagnoza została opracowana w celu przeanalizowania sytuacji społeczno – gospodarczej powiatu mławskiego i kierunków rozwoju zasobów ludzkich powiatu, poprzez organizację szkoleń, staży, przygotowania zawodowego dorosłych, a także określenia liczby i struktury kwalifikacyjno – zawodowej pracowników poszukiwanych przez pracodawców. Poniższa diagnoza pozwoli na wyłonienie grup docelowych, dla których realizowane będą programy aktywizacji zawodowej oraz wskaże rozwiązania problemów zawodowych w ramach tej formy pomocy. Prowadzić będzie również do zwiększenia efektywności działań Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie, dzięki dostosowaniu ich kierunków do potrzeb pracodawców i pracobiorców, poprzez określanie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy. Ponadto celem diagnozy jest stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym, usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych, usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planach zatrudnieniowych na rok przyszły oraz posiadanych zasobach ludzkich. Diagnoza oparta została o wyniki analizy potrzeb lokalnego rynku pracy, która zawiera:

- analizę gospodarki powiatu mławskiego (uwarunkowania demograficzne, ekonomiczne, edukacyjne powiatu mławskiego),
- analizę sytuacji na lokalnym rynku pracy (struktura poszukujących pracy i pracujących, struktura podmiotów gospodarczych powiatu mławskiego, struktura zawodowa ofert pracy),
- analizę przewidywanych kierunków rozwoju powiatu, na tle kierunków rozwoju województwa (potrzeby kwalifikacyjno – zawodowe strony popytowej i podażowej rynku pracy).

Do przygotowania poniższej diagnozy wykorzystano wyniki badań ilościowych popytowej i podażowej strony rynku pracy. Badanie ilościowe przeprowadzono za pomocą metody badawczej PAPI, czyli bezpośredniego wywiadu z respondentami za pomocą ankiety papierowo-elektronicznej, którymi były zarówno osoby uprawnione do szkoleń zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mławie, jak i pracodawcy z terenu powiatu mławskiego. Metoda ta została wybrana ze względu na wysoką zwrotność ankiet kierowanych do respondentów, możliwość bieżącego monitoringu postępu prowadzonego badania oraz wysokie prawdopodobieństwo uzyskania wiarygodnych wyników. Ankiety wśród osób uprawnionych do szkoleń zostały przeprowadzone w siedzibie tutejszego Urzędu przez doradców klienta indywidualnego w trakcie planowanych wizyt respondentów. Objęły one 569 osób. Wywiady z pracodawcami przeprowadzone zostały w trakcie wizyt przez doradców klienta instytucjonalnego odpowiedzialnych za kontakty z przedsiębiorstwami. Ankieta objęła 41 pracodawców z terenu powiatu mławskiego.

Do opracowania poniższego raportu wykorzystano wewnętrzne i zewnętrzne zasoby danych oraz materiały źródłowe takie jak:

- wewnętrzne zasoby danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie takie jak: ankiety przeprowadzone z osobami bezrobotnymi oraz pracodawcami, rejestr pracodawców krajowych, karty pracodawców krajowych, z którymi współpracuje Urząd Pracy, raporty z Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Informacje sygnałowe dot. zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Barometr zawodów w powiecie mławskim, system informatyczny Syriusz Std, Załącznik 1 i Załącznik 3 do Sprawozdania MRPiPS – 01,
- zewnętrzne zasoby danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie: wyniki Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku, dane statystyczne zamieszczone w Bazie Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Strategia Rozwoju Powiatu Mławskiego na lata 2014-2020, Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030, Rejestr Instytucji Szkoleniowych, system REGON. Informacje zawarte na stronie Starostwa Powiatowego w Mławie oraz informacje zawarte na stronie Urzędu Miasta Mława. Wykorzystano również dane ze strony www.polskawliczbach.pl.

Celem niniejszej diagnozy jest zebranie dokładnych danych dotyczących sytuacji osób bezrobotnych w obliczu wymagań jakie stawia dzisiejsza sytuacja ekonomiczna w powiecie mławskim, z określeniem barier uniemożliwiających im powrót na rynek pracy. Realizacja badania pozwoli na wyłonienie właściwych kierunków szkoleń oraz innych działań w zakresie rozwiązywania problemów i likwidowania barier utrudniających, opóźniających lub blokujących znalezienie zatrudnienia. Zebrane informacje pozwolą przygotować plan szkoleń na następny rok kalendarzowy oraz posłużą do tworzenia programów specjalnych i celowego wydatkowania publicznych środków finansowych na usługi i programy rynku pracy w 2019 roku. Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie i zestawienie najważniejszych wyników uzyskanych w toku badania i dokonanych analiz.

1. Podstawowe informacje o powiecie

Powiat mławski położony jest na Nizinie Północnomazowieckiej nad rzeką Mławką w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego. Długość wszystkich granic powiatu wynosi 207,5 km. Od strony południowej powiat mławski graniczy z powiatem płońskim (13 km), od strony południowo – wschodniej z ciechanowskim (57,5 km), od wschodniej z przasnyskim (30,5 km), a od zachodniej z żuromińskim (51,5 km). Łączna długość granic z powiatami województwa mazowieckiego wynosi 152,5 km. Jeśli chodzi o długości granic z powiatami województwa warmińsko – mazurskiego wynoszą one odpowiednio: z powiatem działdowskim 31,5 km, z nidzickim 23,5 km, czyli łącznie 55 km.

Rysunek 1. Położenie powiatu mławskiego

Źródło: www.powiatmlawski.pl

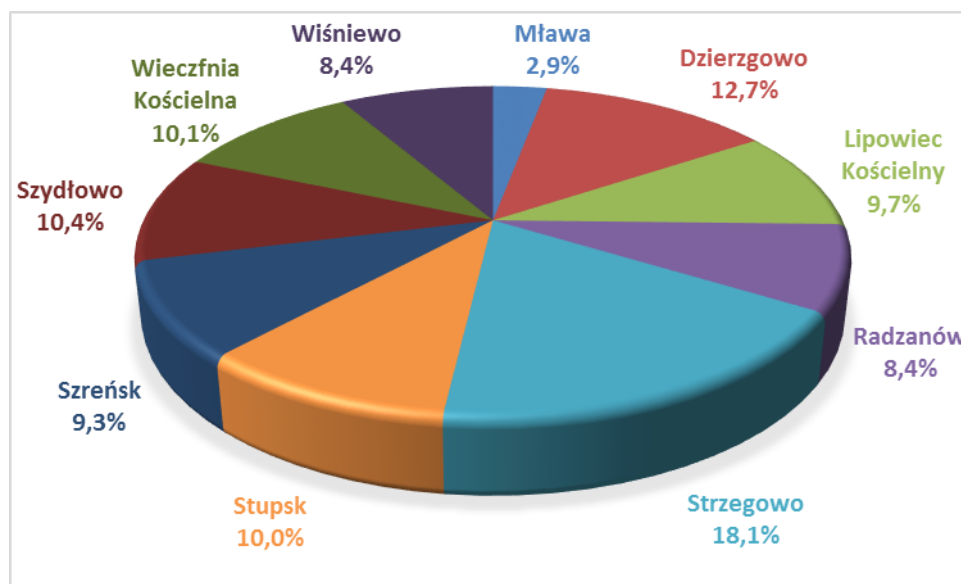
Zasięg terytorialny powiatu to 9 gmin wiejskich: Dzierzgowo, Lipowiec Kościelny, Radzanów, Strzegowo, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wieczfnia Kościelna, Wiśniewo i jedna miejska – Mława, która jest stolicą powiatu. Powiat mławski zajmuje powierzchnię geodezyjną 1 182 km². Na koniec grudnia 2019 roku gęstość zaludnienia w powiecie wynosiła 61 os./km². Największą powierzchnię zajmuje gmina Strzegowo (214,2 km²), a najmniejszą – miasto Mława (34,8 km²). Ogółem, tereny wiejskie zajmują 1 147,20 km², a tereny miejskie – 34,8 km².

Rysunek 2. Podział powiatu mławskiego

Źródło: www.gminy.pl

Wykres 1. Procentowy udział poszczególnych gmin w powierzchni powiatu mławskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jednym z walorów miasta Mława jest korzystny układ komunikacyjny i dobre połączenia z najważniejszymi ośrodkami w kraju. Istotnym czynnikiem jest atrakcyjne usytuowanie zarówno pod względem infrastruktury drogowej, jak i kolejowej. W Mławie działa dworzec autobusowy zlokalizowany w centrum miasta. Fundamentalne znaczenie ma główny szlak kolejowy Warszawa–Gdańsk,

będący częścią magistrali europejskiej E-65 Gdańsk–Wiedeń. Przez Mławę przebiegają następujące drogi:

– droga krajowa nr 7, łącząca południe Polski z Pomorzem, prowadząca z Gdańska przez Warszawę do granicy ze Słowacją; droga ta jest częścią międzynarodowej drogi europejskiej E77, prowadzącej przez Słowację do Budapesztu,

– drogi wojewódzkie:

nr 544 Brodnica-Działdowo-Mława-Przasnysz,

nr 563 Rypin-Żuromin-Mława,

nr 615 Mława-Ciechanów,

– drogi powiatowe:

nr 351 Szreńsk-Mława,

nr 303 Turza-Krępa-Lewiczyn-Mława,

nr 312 Mława-Windyki-Wieczfnia,

nr 320 Mława-Dębsk-Dzierzgowo,

nr 352 Turza-Łomia-Mława.

Długość dróg przebiegających przez Mławę wynosi:

– drogi krajowe: 6 km,

– drogi wojewódzkie : 9,3 km,

– drogi powiatowe: 14 km,

– drogi miejskie (gminne): 145,23 km, w tym o nawierzchni bitumicznej 73,74 km, z kostki brukowej 4,40 km, gruntowej 65,15 km, tłuczniowej i betonowej 1,94 km.

Dzięki współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej stopniowo i etapami wszystkie wymienione szlaki komunikacyjne są modernizowane.

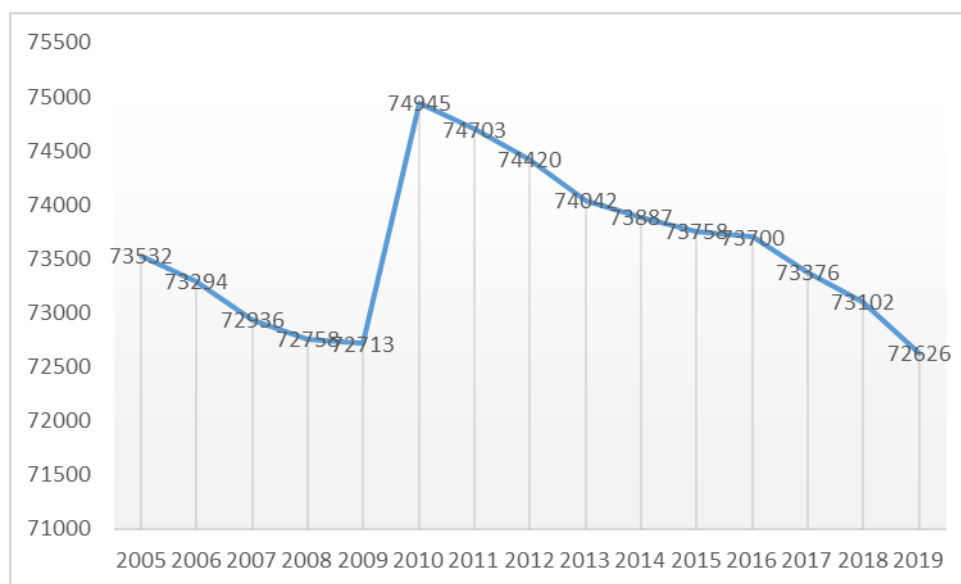
W celu rozwiązania problemu ruchu samochodowego w centrum Mławy, we wrześniu 2009 r. wydzielono Strefę Płatnego Parkowania. Ponadto z roku na rok wydzielane są dodatkowe, bezpłatne miejsca postojowe. Co więcej, wraz z budową nowych i przebudową istniejących dróg, wyznaczane są także nowe ścieżki rowerowe. Zmodernizowano także komunikację miejską na terenie całego miasta. Mieszkańcy miasta Mława posiadający Kartę Mławiaka mogą poruszać się komunikacją miejską za darmo.

2. Sytuacja demograficzna w powiecie mławskim

Badanie zmian demograficznych prowadzone jest w oparciu o dane zbierane przez Główny Urząd Statystyczny w Banku Danych Lokalnych.

W ostatnim dniu grudnia 2017 roku powiat mławski zamieszkiwało faktycznie 73 376 osób, w tym 35 987 mężczyzn (49%) i 37 389 kobiet (51 %). Spośród ogółu mieszkańców powiatu, większość, tzn. 42 133 osoby zamieszkuje na wsi (57%).

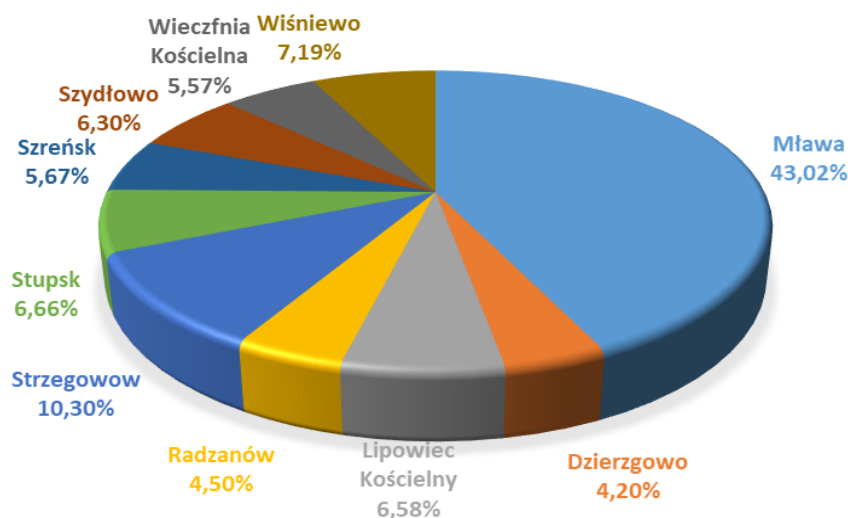
Wykres 2. Liczba ludności w powiecie mławskim w latach 2005 – 2019

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Jak pokazują dane GUS, liczba ludności od 2010 roku systematycznie spada.

Wykres 3. Procentowy udział liczby ludności w powiecie mławskim w podziale na gminy (stan na koniec 2019 roku)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba ludności w wieku produkcyjnym w końcu 2019 roku wynosiła 44 635 osób (61,46%), liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 13 469 osób (18,55%), a liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wynosi 14 522 osoby (20%).

W porównaniu do 2018 roku liczba ludności w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 594 osoby, zaś w wieku poprodukcyjnym zwiększyła o 277 osób. Taka sytuacja nie napawa zbyt dużym optymizmem. Ludność w wieku produkcyjnym będzie w coraz większym stopniu obciążona pracą na rzecz pokolenia w wieku poprodukcyjnym.

W 2017 roku (podobnie jak w 2016) na terenie powiatu mławskiego występuje ogólna przewaga liczby zgonów (924) nad liczbą urodzeń żywych (805). W 2016 roku odnotowano 751 zgonów i 745 urodzeń żywych, w 2015 odnotowano 846 zgonów i 713 urodzeń żywych, w 2014 – 834 zgony i 725 urodzenia żywe, a w 2013 – 890 zgonów oraz 712 urodzenia żywe, czyli w badanym 2017 roku odnotowano wzrost liczby zgonów i wzrost liczby urodzeń żywych. W analizowanym okresie wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców jest ujemny i wynosi -1,62 i jest ponad dwukrotnie wyższy niż w 2016 roku (-0,80).

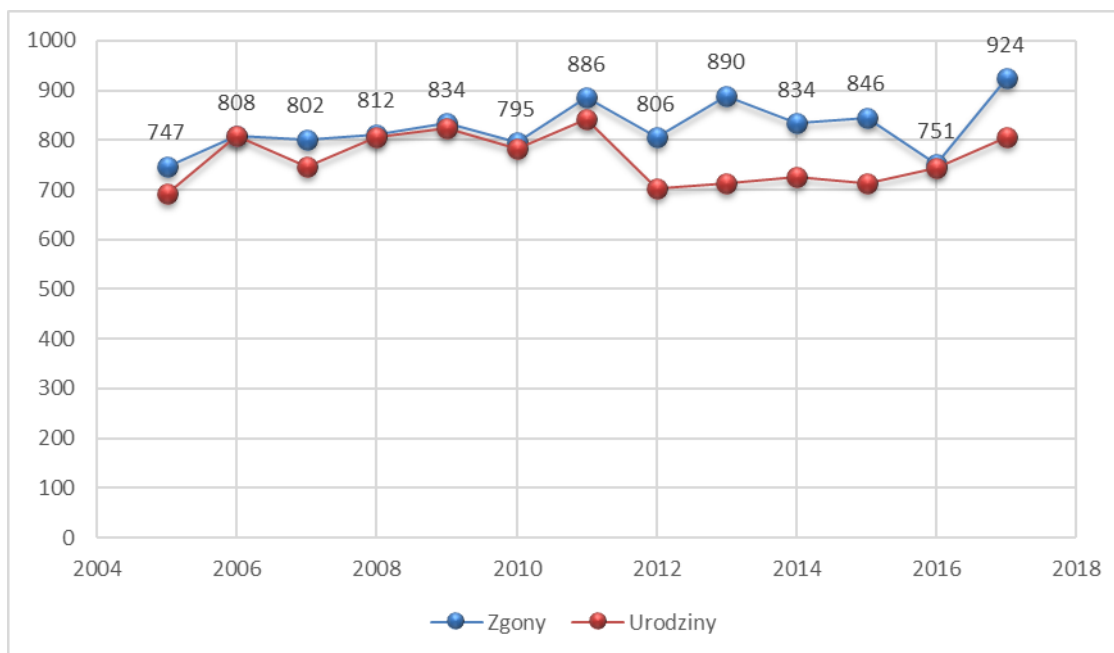
Tabela 1. Ruch naturalny ludności w powiecie mławskim (stan na 31.XII.2017)

	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Wskaźnik na 1000 ludności/1000 urodzeń żywych
Urodzenia żywe	805	426	379	10,95
Zgony ogółem	924	494	430	12,57
Zgony niemowląt	5	1	4	6,2
Przyrost naturalny	-119	-68	-51	-1,62

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

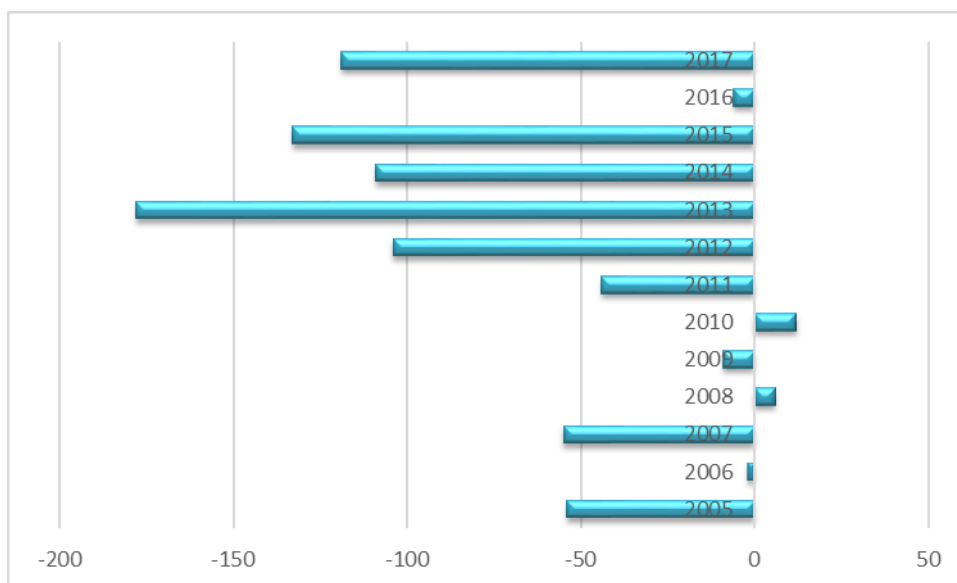
Poniżej zamieszczono zobrazowanie graficzne przedstawiające kształtowanie się liczby urodzeń i zgonów w powiecie mławskim na przestrzeni ostatnich 13 lat.

Wykres 4. Liczba urodzeń i zgonów w powiecie mławskim w latach 2005-2017

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Wykres 5. Przyrost naturalny w powiecie mławskim w latach 2005-2017.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Analizując dane przedstawione na powyższych wykresach wyraźnie widać, że w 2017 roku w powiecie mławskim, podobnie jak w latach ubiegłym, w wyniku przewagi liczby zgonów nad liczbą urodzeń, odnotowano ujemny przyrost naturalny (-119). Na przestrzeni ostatnich 13 lat dodatni przyrost naturalny odnotowano w latach 2008 oraz 2010.

Podstawowe dane demograficzne dla poszczególnych gmin w powiecie mławskim za rok 2017 zestawiono w tabeli 2. W badanym okresie dodatni przyrost naturalny odnotowano tylko w gminie Szydłowo – 12. Natomiast w 2016 roku dodatni przyrost naturalny osiągnęły gminy: Mława – 65, Wieczfnia Kościelna – 10 oraz Wiśniewo – 2.

Tabela 2. Dane demograficzne dla gmin powiatu mławskiego za 2017 rok

Gmina	Liczba ludności	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny
Mława	31243	334	356	-22
Dzierzgowo	3126	33	45	-12
Lipowiec Kościelny	4845	48	50	-2
Radzanów	3371	35	48	-13
Strzegowo	7616	73	111	-38
Stupsk	4889	60	64	-4
Szeńsk	4204	60	63	-3
Szydłowo	4645	65	53	12
Wieczfnia Kościelna	4107	40	62	-22
Wiśniewo	5330	57	72	-15
Powiat	73376	805	924	-119

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Migracja (z łacińskiego *migratio* – wędrówka) jest to przemieszczanie się mieszkańców kraju lub regionu. Natomiast **saldo migracji** jest to różnica między liczbą osób, które napłynęły a liczbą osób, które opuściły dane terytorium w badanym okresie.

Według Banku Danych Lokalnych za 2017 rok saldo migracji wewnętrznych ludności powiatu mławskiego było ujemne i wynosiło minus 214. Podobnie było w latach ubiegłych w 2016 roku minus 43 osoby, w 2015 r. minus 124. Saldo migracji zagranicznej w 2017 roku dodatnie i wynosiło 8. Dodatnie saldo odnotowano również w 2016 roku wyniosło 11. Natomiast w 2015 r. wskaźnik ten był zerowy. Według tych danych, w 2017 roku nastąpiło więcej wymeldowań w ruchu wewnętrznym niż zameldowań. W 2017 roku wymeldowało się 916 osób, czyli o 206 więcej niż w 2016 roku, natomiast w 2016 roku wymeldowało się 97osób mniej niż 2015 roku. W 2017 roku w powiecie mławskim zameldowało się o 702 osób, czyli o 24 więcej w stosunku do 2016 roku i o 5 mniej niż w 2015 roku. Saldo migracji zagranicznych w 2017 roku wynosiło 8, co oznacza, iż więcej mieszkańców powiatu wraca do kraju (10 osób) niż wyjeżdża (2 osoby) na stałe z Polski. Dodatnie saldo migracji zagranicznych odnotowano również w 2016 roku (14 osób wróciło do kraju a 3 osoby wyjechały).

Przyczyny migracji mogą mieć różny charakter itd. ekonomiczny, czy polityczny. Migracje w powiecie mławskim są zarówno wynikiem mobilności edukacyjnej ludności, czyli powodowane są zmianą pobytu w związku z podejmowaniem nauki w szkołach średnich i wyższych. Migracje ludności mogą także wiązać się z poszukiwaniem przez mieszkańców korzystniejszych warunków ekonomicznych, przede wszystkim z poszukiwaniem nowej, lepszej pracy. Jedną z głównych i uniwersalnych przyczyn migracji zarobkowych są różnice między poszczególnymi rynkami w zakresie możliwego do uzyskania dochodu. Kolejną może być także dość wysokie bezrobocie. Zatem brak pracy wpływa pozytywnie na skłonność do opuszczania danego obszaru. Przyczyn migracji można dopatrywać się również w tzw. Mobilności małżeńskiej, czyli zmianie miejsca zamieszkania z racji zmiany stanu cywilnego. Można zatem przewidywać, iż obecne tendencje demograficzne związane z migracją ludności w powiecie mławskim będą niezmiennie przez kolejne lata.

Stan edukacji

W 2018 roku w powiecie mławskim funkcjonowało 39 szkół podstawowych, 17 gimnazjów, 7 branżowych szkół zawodowych, 4 technika, 10 średnich szkół ogólnokształcących, 14 szkół policealnych, oraz szkoła muzyczna I i II stopnia. W Mławie funkcjonuje Zamiejscowy Wydział Elektroniki, Dziennikarstwa i Technik Multimedialnych, który przynależy do Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie.

Mogłoby się wydawać, że absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, średnich zawodowych oraz policealnych, a więc szkół dających konkretny zawód, posiadają kwalifikacje zawodowe. Jednak w myśl itd. 2 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy za osobę bezrobotną bez kwalifikacji zawodowych uznaje się bezrobotnego, który nie przystąpił do egzaminu lub nie zdał egzaminu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji zawodowych, mimo że ukończył szkołę zawodową lub kurs zawodowy. Osoby, które na przystąpiły bądź nie zdały egzaminu zawodowego są osobami bez kwalifikacji zawodowych.

Charakterystyka poziomu wykształcenia ludności w powiecie mławskim została dokonana na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego 2011. Niestety brak jest aktualnych danych dotyczących wykształcenia.

Tabela 10. Struktura wykształcenia ludności w powiecie mławskim (2011)

Poziom wykształcenia	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Wyższe	7207	2815	4392
Policealne	1282	364	918
Średnie (łącznie zawodowe i ogólnokształcące)	18 218	7965	10 253
Średnie zawodowe	11 675	5541	6134

Średnie ogólnokształcące	6543	2424	4119
Zasadnicze zawodowe	15 728	10 035	5693
Gimnazjalne	3974	2203	1771
Podstawowe ukończone	14 886	6844	8042
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	1660	600	1060

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS: Narodowy Spis Powszechny 2011

Analizując powyższe dane najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem średnim (18 218 osób). Niepokojący jest fakt, że łącznie osób, które posiadają wykształcenie gimnazjalne i poniżej jest 20 520, co stanowi blisko 33% ogółu wszystkich osób. Wśród mężczyzn przeważają osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, natomiast wśród kobiet ze średnim.

Poza ofertą edukacyjną na uwagę zasługuje również oferta szkoleniowa instytucji posiadających wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych. Na koniec 2019 roku na terenie powiatu mławskiego działało 14 takich instytucji podobnie jak w 2018 roku. W końcu 2017 roku działało 21 instytucji, a końcu 2016 roku funkcjonowało 19 instytucji. W omawianym okresie od 2019 roku do 2016 roku większość instytucji szkoleniowych zlokalizowanych jest w Mławie. Podobnie, jak w latach ubiegłych, część z nich prowadzi działalność związaną ze szkoleniem kierowców. Taki stan oznacza, iż na terenie powiatu mławskiego nadal występuje zapotrzebowanie na zdobywanie lub uzupełnianie kwalifikacji w zawodzie kierowcy. Pozostałe instytucje dostosowują swoją ofertę do aktualnego zapotrzebowania na kierunki szkoleń. Przedstawiona poniżej tabela 11 zawiera wykaz instytucji szkoleniowych działającymi na terenie powiatu mławskiego, posiadających wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych.

Tabela 11. Lista instytucji na terenie powiatu mławskiego w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych (stan na 31.12.2019)

L.p.	Nazwa instytucji	Numer w rejestrze	Data wpisu	Miejscowość siedziby
1.	COOLMAR MARIA MARŁĘGA	2.14/00153/2013	2013-04-26	Mława
2.	Giżyński Paweł Bud-Pol Usługi Ogólnobudowlane	2.14/00393/2013	2013-12-04	Mława
3.	Krokowski Dariusz Piotr Europejskie Centrum Edukacyjne "College"	2.14/00081/2005	2005-01-28	Mława
4.	Liga Obrony Kraju	2.14/00042/2004	2004-12-22	Mława

5.	Manista Kazimierz „Nauka-Organizacja i Technika”	2.14/00012/2005	2005-01-10	Mława
6.	Ogólnopolskie Centrum Techniki Jazdy s.c.	2.14/00197/2011	2011-07-18	Mława
7.	Pracownia Rozwoju „INKUBATOR” Hanna Kuczkowska	2.14/00240/2008	2008-07-17	Mława
8.	PRĄTNICKI ANDRZEJ Ośrodek Szkolenia Kandydatów na Kierowców „ZAKRĘT”, ITD. Szkolenia	2.14/00077/2008	2008-02-25	Mława
9.	Tomasz Zakrzewski OSD SPAW-CERT	2.14/00200/2015	2015-04-20	Mława
10.	Towarzystwo Rozwoju Gminy Strzegowo	2.14/00232/2005	2005-03-17	Strzegowo
11.	MIKUCIŃSKI MARIUSZ OSK CARGO MAX	2.14/00293/2010	2010-07-21	Zdroje
12.	Ogólnopolskie Centrum Techniki Jazdy Anna Goszczycka, Sylwia Wyszńska Spółka cywilna	2.14/00021/2018	2018-01-26	Mława
13.	Ośrodek Szkolenia Kierowców Maksymilian Goszczycki	2.14/00015/20019	2019-01-16	Szreński
14.	Ewa Justyna Wardęga-Sawicka „Kraina Ślubów” Kompleksowa organizacja ślubów i wesel	2.14/00132/2019	2019-03-20	Nowe Piegłowo

Źródło: www.ris.praca.gov.pl

3. Sytuacja ekonomiczna w powiecie mławskim

3.1. Przedsiębiorczość i gospodarka

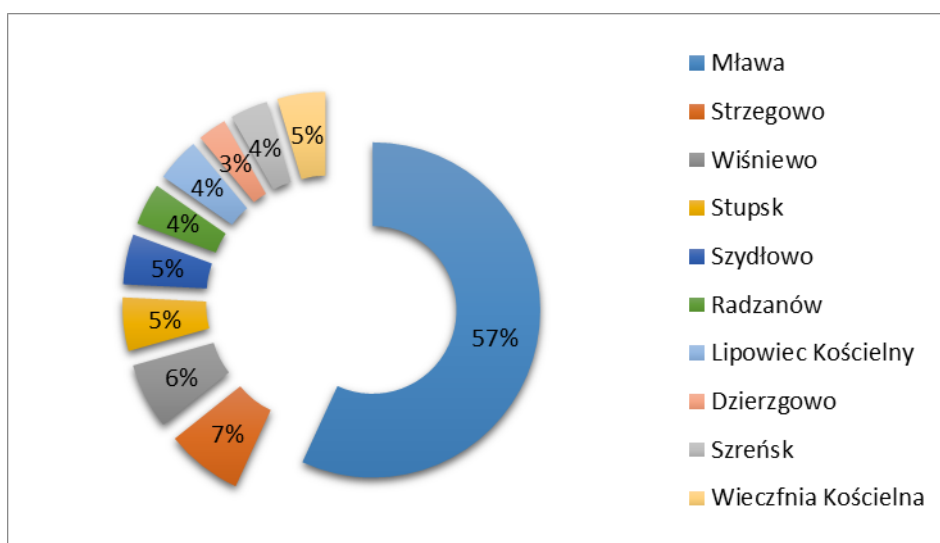
O zapotrzebowaniu na kwalifikacje i umiejętności na lokalnym rynku pracy nie można się wypowiadać w oderwaniu od obrazu gospodarki i przedsiębiorczości w powiecie mławskim.

Zgodnie z danymi statystycznymi pochodzącymi z Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarczych REGON, według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku na terenie powiatu mławskiego były zarejestrowane **5394** podmioty gospodarcze, w tym w sektorze publicznym tylko 196 jednostek.

Najwięcej podmiotów gospodarczych, bo aż **3068** (56,9%) działa w Mławie. W sektorze prywatnym w całym powiecie funkcjonują 5153 podmioty, w którym dominują działy gospodarki:

- handlowy – 1350 (w ciągu ostatniego roku nastąpił spadek o 25 jednostek),
- budowlany – 775 (wzrost o 28 jednostek),
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 376 (wzrost o 28 jednostek),
- usługowy – 382 (wzrost o 7 jednostek),
- przetwórstwo przemysłowe – 420 (spadek o 14 jednostek),
- transport i gospodarka magazynowa – 452 (wzrost o 13 podmiotów).

Na gminach liczba podmiotów gospodarczych przedstawia się następująco: Strzegowo - 399, Wiśniewo - 343, Stupsk - 278, Szydłowo - 261, Wieczfnia Kościelna - 251, Radzanów - 219, Szeńsk - 196, Lipowiec Kościelny - 229, Dzierzgowo - 150. Dane te obrazuje poniższy wykres.

Wykres 1. Liczba podmiotów gospodarczych w podziale na gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z REGON

Najliczniejsza grupa w powiecie mławskim to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników - jest ich 5008, w okresie ostatniego roku odnotowano wzrost o 16 jednostek gospodarczych. Warto zwrócić uwagę na spadek o 23 jednostek na terenie miasta Mława i znaczny wzrost tych działalności na terenie gminy Wiśniewo- o 21. Liczba podmiotów zatrudniających od 10 do 49 osób wynosi 214. Zakładów zatrudniających powyżej 50 osób i więcej pracowników jest 48, w tym 6 zatrudniających ponad 250 osób (większość tych firm zlokalizowana jest w Mławie):

- LG Electronics Mława Sp. z o.o. - 1628 osób,
- Wipasz S.A. Zakład Drobiarski w Mławie - 879 osób (łącznie 1404 osoby pracują na terenie firmy),

- SP ZOZ w Mławie - 505 osób,
- Pantos Logistics Poland Sp. z o.o. - 350 osób,
- Curtis Development Sp. z o. o. w W-e Dz. Przet.Tw. w Krzywonosi - 316 osób,
- DONG YANG Sp. z o.o. - 302 osoby.

Wśród zatrudniających niewiele mniej pracowników są 4 firmy:

- Heesung Electronics - 238 osób,
- PEKLIMAR S.A. - 231 osób - zakład w Uniszkach Cegielni (łącznie 418 osób poza powiatem mławskim),
- Fine Altech Mława Sp. z o.o. - 211 osób,
- Ace Rico Poland Sp. z o.o. - 199 osób (nowa firma w powiecie mławskim).

Według udostępnionych danych 124 podmioty gospodarcze z powiatu mławskiego, w tym 79 z terenu miasta Mława, stanowią kategorię „Brak informacji o wielkości zatrudnienia”.

Na terenie miasta działa 2835 (92,4%) jednostek zatrudniających 0-9 osób, 117 jednostek zatrudniających 10-49 osób oraz 37 jednostek zatrudniających 50 osób i więcej.

W Mławie w ciągu roku powstały 2 firmy produkujące styropian: YANGJI ELECTRONICS POLSKA sp. z o.o., która aktualnie zatrudnia 53 osoby i planuje zatrudnić 100 osób deklarując, że będą to cudzoziemcy oraz YETICO S. A., dla której pracuje 101 osób, w tym 90 osób zatrudnionych jest przez Agencję Pracy (w tym 40 osób to cudzoziemcy).

W miesiącach **kwiecień - lipiec 2019 roku odnotowano zwolnienie grupowe w firmie Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Spółka Akcyjna w Mławie**, w wyniku którego 106 osób utraciło pracę. Do dnia 31.10.2019 r. w tutejszym Urzędzie zostało zarejestrowanych łącznie 26 osób zwolnionych przez zakład z przyczyn ekonomicznych. Osoby zarejestrowane to:

- **mechanicy autobusów – 10 osób**, wszyscy otrzymali propozycję pracy na mechanika do Firmy Krzysztof Czaplicki Przewozy Krajowe i Zagraniczne Osób. S.C. B. Czaplicka, K. Czaplicki, Usługi transportowe w Przasnyszu, 1 osoba podjęła prace interwencyjne
- **kierowcy autobusów – 10 osób**, 9 osobom przedstawiono propozycję pracy do firmy Olsztyński Bus Sp. z o.o. (1 osoba w trakcie leczenia, 5 osób podjęło pracę (2 w Firmie Przewozy Fabisiak, 2 Przewozy Czaplicki, 1 Auto Team Żuromin)
- **6 osób po innych stanowiskach pracy**, 1 osoba otrzymała propozycje pracy do Zakład Przemysłu Drzewnego "DREWAN" S.C., 1 osoba podjęła pracę.

Na lokalnym rynku pracy największymi pracodawcami, zlokalizowanymi głównie w mieście Mława, są zakłady produkcyjne z **branży elektronicznej**, w których występuje wiele czynników wpływających na fluktuację personelu. Warto zaznaczyć, że liczba osób zatrudnionych w tych zakładach od dłuższego czasu utrzymuje się na podobnym poziomie. Obecnie zatrudnionych jest tam

ponad 3800 osób (w tym ponad 1200 cudzoziemców). Firmy te regularnie zgłaszają zapotrzebowanie na pracowników produkcji oraz pracowników magazynowych w okresach wzmożonej produkcji.

Kolejną dominującą w powiecie mławskim jest **branża rolno-spożywcza**. Obecnie w branży tej zatrudnionych jest około 1800 osób. Największe firmy branży to: Wipasz S.A. Zakład Drobiarski w Mławie, Peklimar S.A. Uniszki Cegielnia, Zakład Przetwórczy Rolno-Spożywczy, Ubojnia Drobiu Sp. J. w Uniszkach Cegielni, Zakład Mięсны J. Czaplicki w Mławie, Zakład Przetwórstwa Rolnego Dunaj Sp. z o.o., Zakład Mięсны w Strzegowie Sp. J., Zakłady Mięсны „Czaplicki: Sp. z o.o. w Iłowie. Jak widać większość tych firm działa na terenach wiejskich. O ile w branży elektronicznej stan zatrudnienia jest raczej ustabilizowany i do przewidzenia jest sezonowe zapotrzebowanie na nowych pracowników, to branża rolno-spożywcza wydaje się być bardziej chłonna na osoby chętne do pracy. Jednak wciąż firmy te mają trudności z pozyskaniem nowych pracowników w zawodach typowo związanych z przetwórstwem mięsa czy pracowników produkcji.

W **branży handlowej** działa 1350 firm, z czego aż 829 na terenie miasta Mława. Wśród największych sklepów spożywczo- przemysłowych jest 7 supermarketów, które zatrudniają ponad 300 osób. Są to: Dino Polska Spółka Akcyjna, Biedronka należąca do sieci sklepów spółki akcyjnej Jeronimo Martins Polska, Intermarche, Carrefour, Kaufland, Lidl i Tesco. W 4 działających na naszym terenie supermarketach z artykułami budowlano- dekoracyjnymi, tj.: Bricomarché, Pszczółka, Farbex, Mrówka, jest zatrudnionych około 120 osób,

Czwartą w kolejności jest **branża budowlana**, w której działa 775 firm. W większości przypadków są to jednoosobowe działalności ukierunkowane na wykonywanie prac remontowo-budowlanych. Należy jednak podkreślić, iż zapotrzebowanie na pracowników budowlanych z roku na rok jest coraz większe ze względu na działania lokalnych deweloperów, którzy harmonogram prac budowlanych ustalają z 2-letnim wyprzedzeniem.

Dla zapewnienia płynności produkcji i świadczonych usług, a co za tym idzie z zapotrzebowaniem na pracowników, firmy zdecydowały się na zapewnianie stanowisk pracy cudzoziemcami.

Chcąc zminimalizować to zjawisko i zapewnić miejsca pracy mieszkańcom powiatu realizowaliśmy zgłaszane oferty pracy poprzez organizację giełd pracy, spotkań naborowych oraz organizację szkoleń zawodowych pod konkretne potrzeby firm.

Pomimo coraz większych trudności z pozyskiwaniem wykwalifikowanych pracowników, które dotyczą już praktycznie każdej branży gospodarki, na terenie naszego powiatu sfera przedsiębiorczości jest ustabilizowana z niewielkim wzrostem. Przykładem tego może być chociażby ogólna liczba podmiotów gospodarczych, która utrzymuje się na podobnym poziomie od 3 lat, oraz wspomniany rozwój branży handlowej. Nie występuje więc tendencja do zamykania małych firm.

Główną przyczynę bezrobocia w powiecie mławskim stanowi niedopasowanie podaży pracy do jej popytu. Pracodawcy posiadają zwykle sprecyzowane wymagania dotyczące wykształcenia, posiadanych uprawnień, kierunku studiów, czy kompetencji językowych potencjalnych pracowników. Część z tych wymagań nie pokrywa się jednak z tym, co mogą zaoferować osoby poszukujące zatrudnienia i zarejestrowane w tutejszym Urzędzie Pracy.

3.2 Ekonomia społeczna

Ekonomia społeczna w znacznym stopniu może przyczynić się do rozwoju gmin i powiatów. Najlepszym tego przykładem są podmioty ekonomii społecznej – aktywizujące mieszkańców, umożliwiając im powrót na rynek pracy, świadczące usługi w zawodach, które na otwartym rynku pracy nie miałyby szans rozwoju. W rozwoju ekonomii społecznej czynnik finansowy jest ważny, ale najważniejsze jest zaangażowanie społeczne na rzecz dobra wspólnego. To podmioty ekonomii społecznej pozwalają się swoim członkom aktywizować, rozwijać, umożliwiają rozwój reintegracji społecznej.

Ekonomia społeczna swoje działania koncentruje na osobach zagrożonych wykluczeniem społecznym tj. długotrwale bezrobotnych, bezdomnych, uzależnionych i izolowanych. Procesem reintegracji społecznej i zawodowej zajmują się podmioty ekonomii społecznej takie jak spółdzielnie socjalne, centra integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, kluby integracji oraz organizacje pozarządowe. Są to bowiem instytucje, dla których najistotniejsze jest działanie na rzecz swoich podopiecznych w celu ich powrotu na rynek pracy. Mają więc one misję społeczną, którą przedkładają nad zysk. Podmioty ekonomii społecznej działają w tych sferach, które są zaniechane przez państwo i inne podmioty gospodarcze.

Podmiotem ekonomii społecznej jest m. in. spółdzielnia socjalna, której przedmiotem działalności jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków w celach społecznej i zawodowej reintegracji jej członków. Spółdzielnia może też prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków oraz ich środowiska lokalnego, a także działalność społecznie użyteczną. Może być założona przez osoby należące do grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz przez osoby prawne – organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, kościelne osoby prawne.

Powiatowy Urząd Pracy w Mławie podjął szereg działań zmierzających do powstania spółdzielni socjalnych na terenie powiatu mławskiego. Jednym ze sposobów promocji ekonomii społecznej były organizowane przez tut. Urząd Pracy konferencje. Pierwsza z nich odbyła się w listopadzie 2014 r. pt. „Spółdzielnia socjalna jako skuteczny instrument aktywizacji społeczno – zawodowej osób długotrwale bezrobotnych”. Celem konferencji było upowszechnianie idei spółdzielni socjalnych, jako narzędzi aktywizacji zawodowej i społecznej osób długotrwale bezrobotnych oraz dostarczenie wiedzy i praktycznych przykładów z zakresu funkcjonowania

spółdzielni socjalnych. W dniu 10 lipca 2015 roku w Sali Konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Mławie odbyła się kolejna konferencja pt. „Ekonomia społeczna sposobem na rozwój regionu” zorganizowana przez Starostę Powiatu Mławskiego oraz Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie. Konferencja była również wydarzeniem podsumowującym i upowszechniającym rezultaty projektu mobilności „Kształcenie i szkolenie osób bezrobotnych przez służby zatrudnienia oraz instytucje szkoleniowe z uwzględnieniem zagadnień ekonomii społecznej” finansowanym przez Komisję Europejską w ramach Programu ERASMUS+ Akcja 1 – Mobilność edukacyjna.

W lipcu 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mławie odbyły się warsztaty dla osób bezrobotnych zainteresowanych założeniem spółdzielni socjalnych. Efektem warsztatów było wyłonienie dwóch grup inicjatywnych pragnących uruchomić dzięki wsparciu finansowemu Urzędu spółdzielni socjalnych. Rezultaty projektu i działań zmierzających do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej zostały zaprezentowane 22 lutego 2016 r podczas konferencji promującej ekonomię społeczną oraz powstałe w 2015 roku mławskie spółdzielnie socjalne. W 2017 roku podejmowane zostały działania promujące tworzenie spółdzielni socjalnych. Poprzez organizowane spotkania osób bezrobotnych z członkami spółdzielni już działających promowane było tworzenie kolejnych spółdzielni socjalnych. W ramach promocji programu organizowane przez doradców zawodowych PUP spotkania grupowe łącznie z ok. 600 osobami pozwoliły na zrealizowanie zamierzonych celów

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w dniach 15 czerwca 2016 roku oraz 06 czerwca 2017 roku zorganizowało II i III „Mazowieckie Spotkania z Ekonomią Społeczną”. Powiatowy Urząd Pracy w Mławie znalazł się w gronie instytucji z całego województwa wyróżnionych w zakresie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej, wspieranie już istniejących oraz promocję ekonomii społecznej w powiecie.

W dniu 13 września 2017 roku odbyło się spotkanie z pracownikami Ośrodków Pomocy Społecznej mające na celu wypracowanie wspólnych rozwiązań prowadzących do wzrostu aktywizacji zawodowej, szczególnie na terenach wiejskich. Jednym z tematów poruszanych w trakcie spotkania było przedstawienie propozycji wspólnych działań Urzędu Pracy i Ośrodków Pomocy Społecznej służące promocji idei ekonomii społecznej i tworzeniu kolejnych spółdzielni socjalnych (dla grupy wspólnych klientów).

Dzięki naszej inicjatywie i zrealizowanym działaniom na terenie powiatu mławskiego w sumie powstało 6 spółdzielni socjalnych osób fizycznych (po 2 w 2015, 2016 i 2017 roku), w których zatrudnienie znalazło 31 osób. Są to spółdzielnie wielobranżowe i zajmują się opieką nad dziećmi, osobami starszymi i niepełnosprawnymi, usługami rehabilitacyjnymi, usługami sprzątającymi oraz pracami wykończeniowymi. Są to:

- Spółdzielnia Socjalna „Razem”;
- „Inkluzywna” Spółdzielnia Socjalna;
- Spółdzielnia Socjalna Pefekt-Socjal;
- Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna „Bus-Kom”;
- Spółdzielnia Socjalna Clean Bud;

- Spółdzielnia Socjalna Pomocna Dłoi.

W grudniu 2018 roku Spółdzielnia Socjalna Pefekt-Socjal zawiesiła prowadzenie swojej działalności.

Analiza lokalnego rynku pracy wykazała, że dalszy rozwój podmiotów ekonomii społecznej na terenie powiatu mławskiego może stanowić odpowiedź na coraz trudniejszy proces aktywizacji zawodowej osób m.in. długotrwale bezrobotnych, które zagrożone są wykluczeniem społecznym. Dlatego też w 2019 roku kontynuowaliśmy działania promujące. W dniu 7 marca br. zorganizowaliśmy seminarium pn. „Szansa na rozwój powiatu mławskiego- nowe możliwości”. Celem spotkania było omówienie możliwości, jakie daje ekonomia społeczna i jej rozwój dla naszych gmin oraz możliwości wspierania mieszkańców przez gminy w dostępie do rynku pracy poprzez tworzenie spółdzielni socjalnych zakładanych przez osoby prawne.

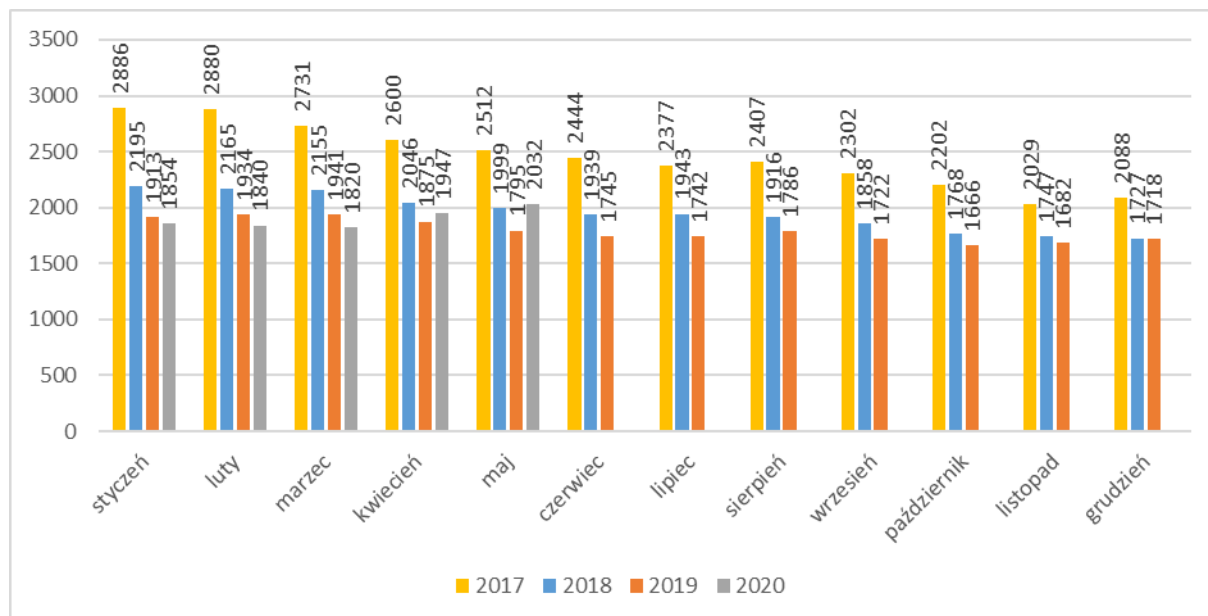
Uczestnikami seminarium byli wójtowie z gmin powiatu mławskiego oraz przedstawiciele Rady Powiatu i Urzędu Miasta Mława, którzy mogli w trakcie omawianych prezentacji poznać cel i uzasadnienie dla tworzenia nowych spółdzielni socjalnych. Pracownicy Urzędu Pracy zaprezentowali także działania i programy naszego Urzędu na 2019 rok skierowane do mieszkańców powiatu mławskiego, m. in. program Aktywna kobieta- czas na pracę czy kampanię „Ukryty potencjał osób nieaktywnych i biernych zawodowo. Podczas spotkania swoje wystąpienie miał również Pan Łukasz Wachowski- Animator z Mazowieckiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Ciechanowie, który na przykładach omawiał funkcjonowanie w województwie mazowieckim spółdzielni socjalnych założonych przez gminy i powiaty. Zaprezentował również ofertę swojego Ośrodka, który w ramach realizowanych projektów wspiera finansowo tworzone spółdzielnie osób prawnych.

Możliwości aplikowania o środki unijne w ramach RPO WM 2014-2020 Poddziałania 8.3.1 Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej na wsparcie osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 w gminach powiatu mławskiego przedstawił Pan Andrzej Długołęcki- Kierownik Zespołu RPRP i EFS w filii WUP w Ciechanowie oraz Przewodniczący Rady SSS- LGD w Ciechanowie. W trakcie swojej prezentacji zachęcał do ubiegania się o środki na powstanie w gminach punktów opieki nad dziećmi, które z pewnością przyczyniłyby się do zwiększenia aktywności zawodowej mieszkank naszego powiatu. Działania związane z ekonomia społeczną będą również kontynuowane w 2020 roku.

3.3 Bezrobocie w powiecie mławskim

Według danych statystycznych tutejszego Urzędu liczba zarejestrowanych bezrobotnych na koniec maja 2020 roku wynosiła 2032 osoby, w tym 1155 kobiet. Dane przedstawione na poniższym wykresie jednoznacznie pokazują spadek liczby osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach roku 2019 podobnie jak w latach 2018 i 2017. Największą liczbę bezrobotnych zarówno w analizowanym roku, jak i w poprzednim można zaobserwować w miesiącach typowo zimowych, czyli

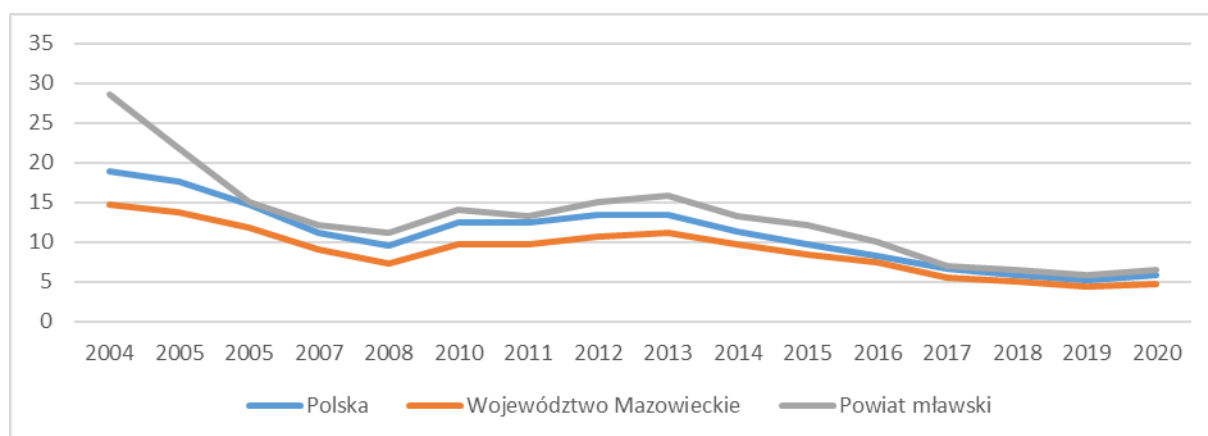
w styczniu, lutym i marcu (do wzrostu liczby bezrobotnych przyczynił się niewątpliwie okresowy spadek zapotrzebowania na prace sezonowe oraz prace wymagające dobrej pogody).

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach w latach 2017 – 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Mławie

Analiza wielkości stopy bezrobocia rejestrowanego na przestrzeni lat 2004 – 2020 pozwala stwierdzić, że wielkość ta ulega ciągłemu zmniejszeniu. W 2004 roku wskaźnik ten wynosił 28,6%. Od 2014 roku stopa bezrobocia ciągle maleje. Na koniec maja 2020 roku wynosiła 6,8% i była porównywalna z krajową, która wynosiła w tym czasie 6%. W tym samym okresie stopa bezrobocia w województwie mazowieckim wyniosła 4,9%. Należy równocześnie zaznaczyć, iż w podregionie ciechanowskim, do którego należy nasz powiat współczynnik ten wynosił 10,2%. Na koniec 2019 roku stopa bezrobocia w powiecie mławskim wyniosła 5,8%.

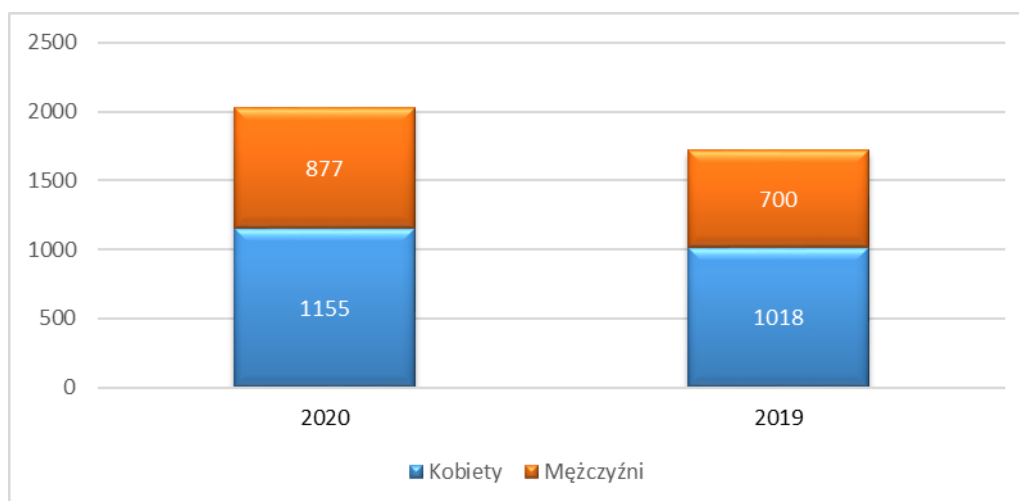

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiecie mławskim na tle województwa mazowieckiego i Polski w latach 2004-2019

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Struktura bezrobocia ze względu na płeć

Analiza sytuacji bezrobotnych kobiet i mężczyzn została przedstawiona na wykresie 4. Na koniec maja 2020 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych dominują kobiety – 1155, w tym 619 zamieszkałych na wsi, 238 było bez kwalifikacji zawodowych, 390 nie ukończyło 30 roku życia, 178 jest w wieku powyżej 50 lat, 57 posiadało orzeczenie o niepełnosprawności. Na koniec maja 2020r. kobiety stanowiły ponad 56,84% ogółu zarejestrowanych, w 2019 roku 59,26%. W stosunku do końca 2019 roku liczba zarejestrowanych kobiet zwiększyła się.

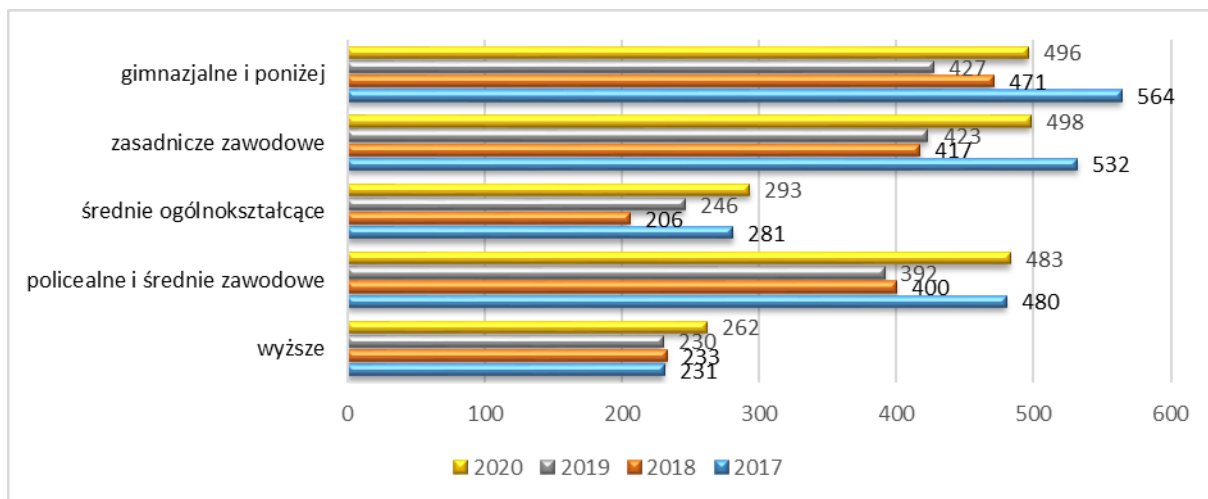

Wykres 4. Struktura bezrobocia ze względu na płeć w latach 2019 – 2020

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Struktura bezrobocia ze względu na wykształcenie

Na koniec maja 2020 roku podobnie jak na koniec 2019 roku w rejestrach bezrobotnych najczęściej pozostawało osób posiadających wykształcenie gimnazjalne i poniżej (496 – 24,41% ogółu zarejestrowanych) oraz zasadnicze zawodowe (498 – 24,51%). Zdecydowanie w najlepszej sytuacji znajdują się osoby z wykształceniem wyższym, gdyż ich udział w ogóle bezrobotnych na koniec maja 2020 roku był na poziomie 12,90% (262 osoby). Na koniec 2019 roku proporcje w strukturze bezrobotnych pod względem wykształcenia przedstawiały się podobnie - ponad 49,48% osób to bezrobotni z wykształceniem do zawodowego włącznie oraz 13,39% to osoby z wyższym wykształceniem.

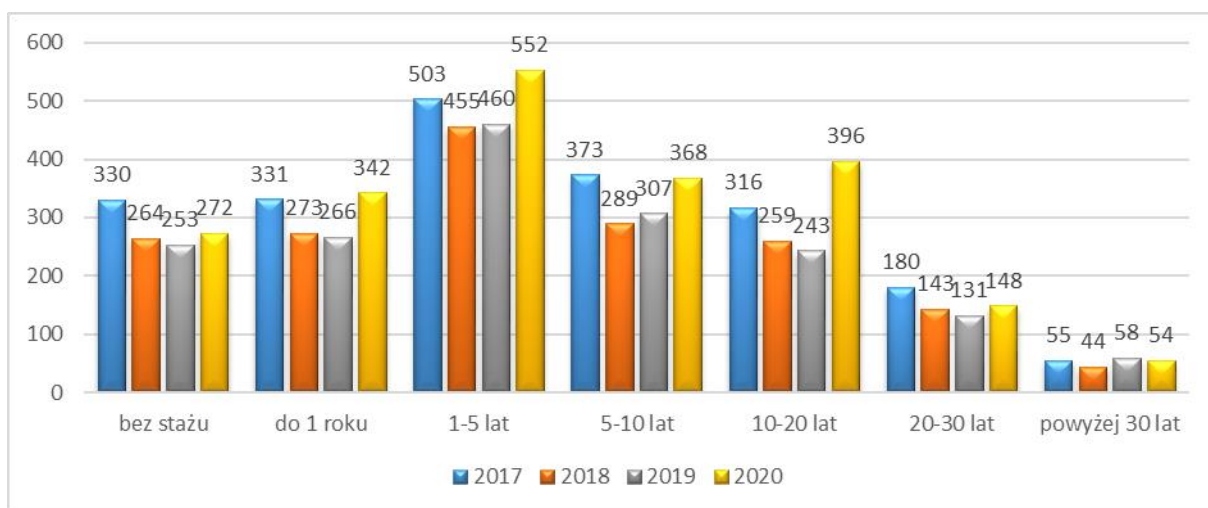

Wykres 6. Struktura bezrobocia ze względu na wykształcenie w końcu lat 2017-2020

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Struktura bezrobocia ze względu na staż pracy

Zarówno na koniec maja 2020 roku jak i na koniec 2019 r. największa liczba osób bezrobotnych posiadała staż pracy od roku do pięciu lat. W maju br. takich osób było 552. Należy zwrócić szczególną uwagę na osoby bez stażu (w obu okresach lat odsetek ten wynosił około 14%) oraz posiadające staż do 1 roku (ponad 16% wszystkich osób w tej grupie w analizowanych latach), którzy będą mieli największe trudności ze znalezieniem pracy. Osoby bez stażu i z bardzo krótkim doświadczeniem zawodowym (do 1 roku) stanowili ogółem 30,22% wszystkich bezrobotnych.

Wykres 7. Struktura bezrobocia ze względu na staż pracy w końcu lat 2017 - 2020

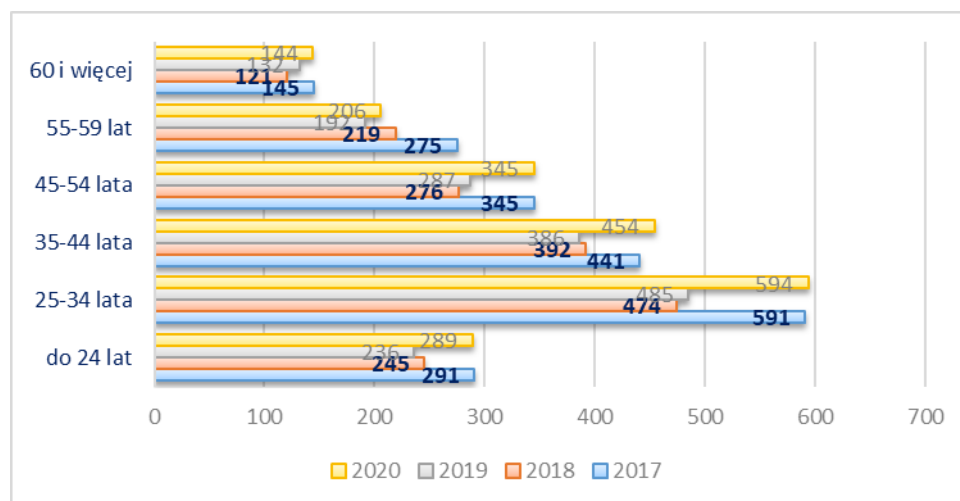
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Struktura bezrobocia ze względu na wiek

Wśród 2032 osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec maja 2020 roku w powiecie mławskim, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata (594 osoby, czyli 29,24% ogółu zarejestrowanych). Podobnie było na koniec 2019 roku. Osoby w tym przedziale

wiekowym stanowiły 28,23% ogółu. Najmniej osób bezrobotnych w 2020 roku znajduje się w przedziale wiekowym 60 lat i więcej – 144 osoby (w 2019 r. 132 osoby).

Warto też zwrócić uwagę na fakt, iż z roku na rok spada odsetek bezrobotnych, którzy ukończyli 34 lata. Na koniec maja 2020 roku ta grupa wiekowa stanowiła ponad 56,55% ogółu zarejestrowanych, w 2019 roku – 58%.

Wykres 5. Struktura bezrobocia ze względu na wiek w latach 2017 – 2020

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Od wielu lat kładzie się zwiększony nacisk na aktywizację zawodową osób **do 30 roku życia i po 50 roku**, które należą do grupy szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ta sytuacja spowodowała, iż bezrobotni, którzy ukończyli 30 rok życia a nie ukończyli jeszcze 50 lat aktualnie znajdują się w gorszej sytuacji niż osoby z grup faworyzowanych. Pracodawcy mając możliwość korzystania z różnego rodzaju wsparcia chętniej zatrudniają osoby młode czy po 50 roku życia.

Na koniec maja br. w rejestrach bezrobotnych w grupie wiekowej 30-50 lat znajdowały się 928 osób, co stanowi ponad 45,67% ogółu zarejestrowanych. W tej grupie kobiety (583 osoby) stanowią 50,48%. Wśród bezrobotnych, którzy ukończyli 30 rok życia i nie mają jeszcze 50 lat najczęściej osób posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej – 231 osób, zasadnicze zawodowe – 230 osób oraz policealne i średnie zawodowe 213 osób. Ponad 43,51% osób w wieku 30-50 lat mieszka na wsi (476 osób). Na koniec 2019 roku zarejestrowanych było 771 osób bezrobotnych, w tym kobiety stanowiły 51,58%, a osoby zamieszkałe na wsi- 41,82%. W tej grupie wiekowej najczęściej było osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej- 186 osób oraz zasadniczym zawodowym- 189 osób.

W jeszcze trudniejszej sytuacji znajdują się osoby mające powyżej 45 lat. Na koniec maja 2020r. w tej grupie wiekowej było 364 osoby, w tym 132 kobiety. Tereny wiejskie zamieszkuje 364 bezrobotnych z tej grupy wiekowej, w tym 132 kobiety. Na koniec 2019 roku zarejestrowanych było 611 bezrobotnych, w tym 240 kobiet. Na wsi zamieszkiwało 323 osób, w tym 111 kobiet.

Struktura bezrobocia ze względu na wykształcenie

Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Jak wynika z danych demograficznych społeczeństwo Polski starzeje się. Zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy za osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy uznano m.in. bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Osoby w tej grupie wiekowej charakteryzuje duże doświadczenie, lojalność wobec pracodawcy, poszanowanie pracy, zaangażowanie, szacunek dla pracodawcy oraz współpracowników. Z drugiej jednak strony, mimo tak wielu zalet, osoby w starszych grupach wiekowych często nie znają nowych technologii, mają kłopoty z obsługą komputera, problemy z adaptacją w nowym miejscu, albo po prostu tracą wcześniej nabyte kwalifikacje z uwagi na dezaktualizację umiejętności zawodowych.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie struktura osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na koniec maja 2020 roku przedstawiała się następująco: ogółem zarejestrowanych było 521 osób, w tym 178 kobiet. W porównaniu do końca 2019 roku liczba bezrobotnych po 50 roku życia zwiększyła się o 48 osób, w tym 20 kobiet. Jak widać z przedstawionych danych w okresach objętych analizą liczba bezrobotnych mężczyzn była wyraźnie wyższa niż kobiet. W przeciwieństwie do bezrobotnych poniżej 30 roku życia, wśród osób powyżej 50 roku życia zdecydowanie dominowali mężczyźni, którzy stanowili prawie 66% bezrobotnych w grupie powyżej 50 lat.

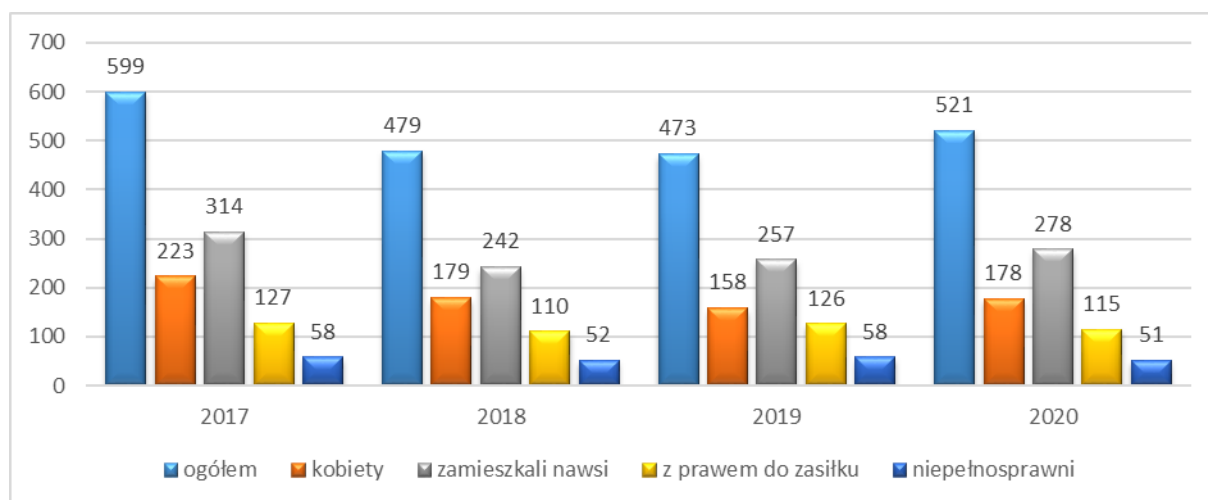
W porównaniu do końca 2018 roku liczba bezrobotnych po 50 roku życia zmniejszyła się o 39 osób, w tym 30 kobiet. Jak widać z przedstawionych danych w okresach objętych analizą liczba bezrobotnych mężczyzn była wyraźnie wyższa niż kobiet. W przeciwieństwie do bezrobotnych poniżej 30 roku życia, wśród osób powyżej 50 roku życia zdecydowanie dominowali mężczyźni, którzy stanowili ponad 66% bezrobotnych w grupie powyżej 50 lat.

Na koniec 2018 roku przedstawiał się następująco: ogółem zarejestrowanych było 479 osób, w tym 179 kobiet. W porównaniu do końca 2017 roku liczba bezrobotnych po 50 roku życia zmniejszyła się o 120 osób, w tym 44 kobiety. Dominowali mężczyźni, którzy stanowili 62% bezrobotnych w grupie powyżej 50 lat (30% w grupie bezrobotnych do 30 roku życia).

Osoby po 50 roku życia, po zarejestrowaniu się w urzędzie pracy, częściej posiadają prawo do zasiłku dla bezrobotnych, niż osoby młodsze. W maju 2020 roku prawo do zasiłku posiadało 115 osób czyli podobnie jak w grudniu 2019 roku prawie co czwarty bezrobotny w tej grupie wiekowej posiadał prawo do zasiłku.

W końcu maja 2020 roku podobnie jak w 2019 roku w strukturze bezrobotnych powyżej 50 roku życia dominują osoby zamieszkałe na wsi, które stanowiły ponad 50% bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Wykres 14. Struktura bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2017, 2018, 2019 i na koniec maja 2020r.

Źródło: PUP Mława

Starsi bezrobotni są słabiej wykształceni. Zarówno w końcu maja 2020 jak i w latach 2019, 2018 roku najwięcej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej oraz zasadnicze zawodowe. Najniższa liczba bezrobotnych w omawianej kategorii legitymowała się dyplomami wyższych uczelni. W porównaniu do stanu z końca 2017 roku sukcesywnie odnotowujemy spadek liczby bezrobotnych w każdej grupie. Głównym powodem pozostawania bez pracy osób powyżej 50 roku życia są bariery jakie taka osoba napotyka na swojej drodze. Są to m.in. dyskryminujące praktyki pracodawców wobec osób starszych, niechęć do ich zatrudniania, mniej atrakcyjne oferty pracy, niedopasowanie kwalifikacji i umiejętności do potrzeb dynamicznie zmieniającego się rynku pracy.

Tabela 20. Struktura bezrobotnych powyżej 50 roku życia według poziomu wykształcenia w 2017,2018, 2019 oraz na koniec maja 2020 roku.

Poziom wykształcenia	2017	Odsetek (%)	2018	Odsetek (%)	2019	Odsetek (%)	2020	Odsetek (%)
Wyższe	16	2,67	13	2,71	16	3,39	17	3,27
Policealne i średnie zawodowe	120	20,03	101	21,08	94	19,88	106	20,35
Średnie ogólnokształcące	20	3,35	19	3,96	17	3,60	19	3,65
Zasadnicze zawodowe	228	38,06	167	34,86	171	36,16	195	37,43
Gimnazjalne i poniżej	215	35,89	179	37,36	175	37,00	184	35,32
ogółem	599	100	479	100	473	100	521	100

Źródło: PUP Mława

W końcu maja 2020 roku oraz końcu 2019, 2018 i 2017 roku, spośród zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia najliczniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem pracy od 20 do 30 lat – powyżej 24% ogółu osób w wieku 50+. Jednak podkreślenia wymaga fakt, że w grupie bezrobotnych powyżej 50 roku życia około 7% nie posiada stażu pracy, a kolejne około 4% legitymowało się stażem do 1 roku.

Tabela 21. Struktura bezrobotnych powyżej 50 roku życia według stażu pracy w końcu 2017, 2018, 2019 oraz na koniec maja 2020 roku

Staż pracy (w latach)	2017	Odsetek (%)	2018	Odsetek (%)	2019	Odsetek (%)	2020	Odsetek (%)
Bez stażu	54	9,02	44	9,18	37	7,83	38	7,30
Do 1 roku	31	5,17	26	5,42	17	3,60	21	4,03
1-5	67	11,19	51	10,64	65	13,75	69	13,25
5-10	82	13,69	68	14,19	70	14,80	83	15,93
10-20	153	25,54	117	24,42	106	22,41	127	24,38
20 – 30	157	26,21	129	26,93	120	25,37	129	24,76
30 lat i powyżej	55	9,18	44	9,18	58	12,27	57	10,94
ogółem	599	100	479	100	473	100	521	100

Źródło: PUP Mława

Zarówno w końcu maja 2020 roku oraz w końcu 2019, 2018 jak i 2017 roku wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia dominowały osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy, oznacza to, że osoby starsze jeśli już trafią do rejestrów urzędów mają niskie szanse na szybki powrót na rynek pracy. Łącznie w tej grupie wiekowej osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy w końcu maja 2020 roku stanowiły około 41,46%. W porównaniu do końca 2019, 2018 i 2017 roku odsetek ten sukcesywnie uległ zmniejszeniu. W 2017 roku odsetek osób zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy wynosił ponad 50%.

Tabela 22. Struktura bezrobotnych powyżej 50 roku życia według czasu pozostawania bez pracy w końcu 2017, 2018, 2019 oraz na koniec maja 2020 roku

Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)	2017	Odsetek (%)	2018	Odsetek (%)	2019	Odsetek (%)	2020	Odsetek (%)
Do 1	55	9,18	52	10,85	34	7,19	37	7,11
1-3	102	17,03	67	14	89	18,82	66	12,67
3-6	73	12,19	60	12,52	79	16,71	88	16,89
6-12	68	11,35	80	16,7	80	16,92	114	21,88
12-24	83	13,86	53	11,06	63	13,32	83	15,93
pow. 24	218	36,39	167	34,86	128	27,07	133	25,53
ogółem	599	100	479	100	473	100	521	100

Źródło: PUP Mława

Osoby po 50 roku życia napotykać na swojej drodze bariery, które często zamykają im drogę do aktywności zawodowej. Główne z nich to:

- Przeciętnie niski poziom wykształcenia i kwalifikacji w porównaniu do grup młodszych: mniejsza skłonność do podejmowania kształcenia ustawicznego. Wcześniej wycofywanie się z rynku pracy cechuje przede wszystkim osoby o niskim poziomie wykształcenia,
- Niechęć pracodawców lub bariery do zatrudniania pracowników po 50-tym roku życia: jednym z czynników wypychających są negatywne stereotypy dotyczące efektywności ich pracy. Prowadzą one do zachowań dyskryminacyjnych wśród pracodawców oraz zwiększają społeczną akceptację dla wczesnej rezygnacji z aktywności zawodowej wśród pracowników,
- Zły stan zdrowia; badania pokazują, że na kontynuację pracy i odroczenie przejścia na emeryturę decydują się ci, których stan zdrowia pozawala na kontynuowanie zatrudnienia znajdujących się w grupie uprawnionych do emerytury,
- Chęć lub konieczność podjęcia opieki nad innymi członkami rodziny. Osoby, które zaangażowały się w sprawowanie opieki nad członkami rodziny są bardziej narażone na utratę lub dezaktualizację posiadanych kwalifikacji.

Obecne pokolenie pięćdziesięciolatków jest formalnie gorzej wykształcone, bowiem miało w okresie młodości mniejsze szanse na zdobycia wyższego wykształcenia, mniejsze możliwości i potrzeby opanowania języków obcych, a najnowszych technologii uczyło się w późniejszym wieku (często od swoich dzieci). Nie można też zapominać, że jest to pokolenie, które w okresie swojej aktywności zawodowej, doświadczyło zmiany ustrojowej i specjalizowało się do pracy w innych warunkach niż obecne. Są oni często odizolowani, nie nadążają za tempem zmian i dlatego ważna jest dla nich pomoc w aktywizowaniu i odnalezieniu się na współczesnym rynku pracy.

Długotrwale bezrobotni

Jedną z najbardziej niekorzystnych cech bezrobocia jest długi okres oczekiwania na zatrudnienie. Osoby długotrwale bezrobotne według ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy są osobami w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Długotrwale bezrobotni są bowiem szczególnie narażeni na problemy i bariery, które ograniczają a nawet uniemożliwiają podjęcie zatrudnienia. Składa się na to wiele przyczyn. Jedną z nich jest już sam rynek pracy, który charakteryzuje się dużą zmiennością i coraz to większymi wymaganiami. Osoby pozostające w ewidencji powyżej 12 miesięcy cechuje wyraźne zniechęcenie do podejmowania jakichkolwiek form aktywności. Niskie poczucie własnej wartości oraz brak wiary we własne siły spowodowany długim pozostawaniem bez pracy, a tym samym utratą korzyści, jakie ten brak pracy powoduje. Im dłużej bowiem ktoś pozostaje poza rynkiem pracy, tym trudniej mu na niego wrócić. Trudności w otrzymaniu odpowiedniej oferty pracy często wynikają ze zbyt niskich kwalifikacji i braku doświadczenia zawodowego tej grupy osób, w porównaniu do coraz to wyższych wymagań

pracodawców. Kolejnym czynnikiem, który ma wpływ na długość pozostawania bez pracy są ograniczenia związane z miejscem zamieszkania. Niedogodny dojazd do miejsca pracy spowodowany niedostateczną częstotliwością komunikacji publicznej, szczególnie w małych miejscowościach znacznie oddalonych od rynku pracy, czy po prostu brak środków na aktywne poszukiwanie pracy, w tym na dojazdy na rozmowy kwalifikacyjne to najczęstsze przyczyny pozostawania w rejestrze.. W związku z powyższym większość bezrobotnych nie poszukuje pracy poza terenem swojego miejsca zamieszkania. Warto jeszcze wspomnieć o grupie osób długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy z przyczyn zdrowotnych (w tym osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności) lub uwarunkowań rodzinnych (opieka nad osobą zależną/dzieckiem).

Na koniec maja 2020 roku w rejestrach pozostawało 797 długotrwale bezrobotnych, w tym 512 kobiet. Długotrwale bezrobotni stanowili ponad 39%. Tereny wiejskie zamieszkiwało 441 osób.

Na koniec 2019 roku w rejestrach pozostawało 712 długotrwale bezrobotnych, w tym 457 kobiet. Długotrwale bezrobotni stanowili ponad 41%. Tereny wiejskie zamieszkiwało 395 osób.

Na koniec 2018 roku zarejestrowanych było 779 osób długotrwale bezrobotnych (45,10% ogółu). W porównaniu do końca 2017 roku liczba ta zmniejszyła się o 268 osób.

We wszystkich analizowanych w omawianej grupie przeważają osoby między 25 a 34 rokiem życia, najmniej jest osób, które nie ukończyły 24 lat.

Tabela 23. Struktura bezrobotnych długotrwale według wieku w końcu 2017, 2018, 2019 oraz na koniec maja 2020 roku

Wiek	2017	Odsetek (%)	2018	Odsetek (%)	2019	Odsetek (%)	2020	Odsetek (%)
18-24	74	7,07	58	7,44	47	6,61	55	6,90
25-34	258	24,64	201	25,8	183	25,71	208	26,10
35-44	235	22,45	175	22,46	170	23,88	200	25,10
45-54	209	19,96	142	18,22	133	18,68	148	18,57
55-59	172	16,43	119	15,27	100	14,05	108	13,55
60-pow.	99	9,45	84	10,78	79	11,10	78	9,79
ogółem	1047	100	779	100	712	100	797	100

Źródło: PUP Mława

W końcu maja 2020 roku podobnie jak w końcu 2019, 2018 i 2017 roku wśród długotrwale bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Kolejną grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Przyczyn pozostawania bez pracy można więc upatrywać między innymi w niskim poziomie wykształcenia. Najmniej liczną grupą osób w interesującej nas kategorii są osoby z wykształceniem wyższym. Względnie niski jest także odsetek liczby osób bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

Tabela 24. Struktura długotrwale bezrobotnych według poziomu wykształcenia w końcu 2017, 2018, 2019 oraz na koniec maja 2020 roku

Poziom wykształcenia	2017	Odsetek (%)	2018	Odsetek (%)	2019	Odsetek (%)	2020	Odsetek (%)
Wyższe	79	7,55	72	9,24	76	10,68	78	9,79
Policealne i średnie zawodowe	213	20,34	163	20,92	148	20,79	180	22,59
Średnie ogólnokształcące	111	10,6	80	10,26	88	12,36	97	12,17
Zasadnicze zawodowe	289	27,6	195	25,03	178	25,00	201	25,22
Gimnazjalne i poniżej	355	33,91	269	34,53	222	31,18	241	30,24
ogółem	1047	100	779	100	712	100	797	100

Źródło: PUP Mława

Pod względem stażu pracy w końcu maja 2020 roku podobnie jak na koniec 2019, 2018 i 2017 roku, wśród długotrwale bezrobotnych, dominowały osoby ze stażem od 1 do 5 lat. Warto również podkreślić, że osoby posiadających staż pracy do jednego roku lub nie posiadający go wcale stanowili ponad jedną trzecią wszystkich długotrwale bezrobotnych, jednakże w końcu maja 2020r odsetek w tej grupie był najniższy i stanowił 33%.

Tabela 25. Struktura długotrwale bezrobotnych według stażu pracy w końcu 2017, 2018, 2019 oraz na koniec maja 2020 roku

Staż pracy (w latach)	2017	Odsetek (%)	2018	Odsetek (%)	2019	Odsetek (%)	2020	Odsetek (%)
Bez stażu	176	16,81	154	19,76	116	16,30	123	15,44
Do 1 roku	194	18,53	141	18,1	128	17,98	140	17,57
1-5	244	23,31	188	24,13	183	25,71	210	26,35
5-10	171	16,33	113	14,5	125	17,56	154	19,33
10-20	161	15,37	110	14,12	91	12,78	92	11,55
20-30	81	7,74	64	8,21	63	8,85	65	8,16
30 lat i więcej	20	1,91	9	1,15	6	0,85	13	1,64
ogółem	1047	100	779	100	712	100	797	100

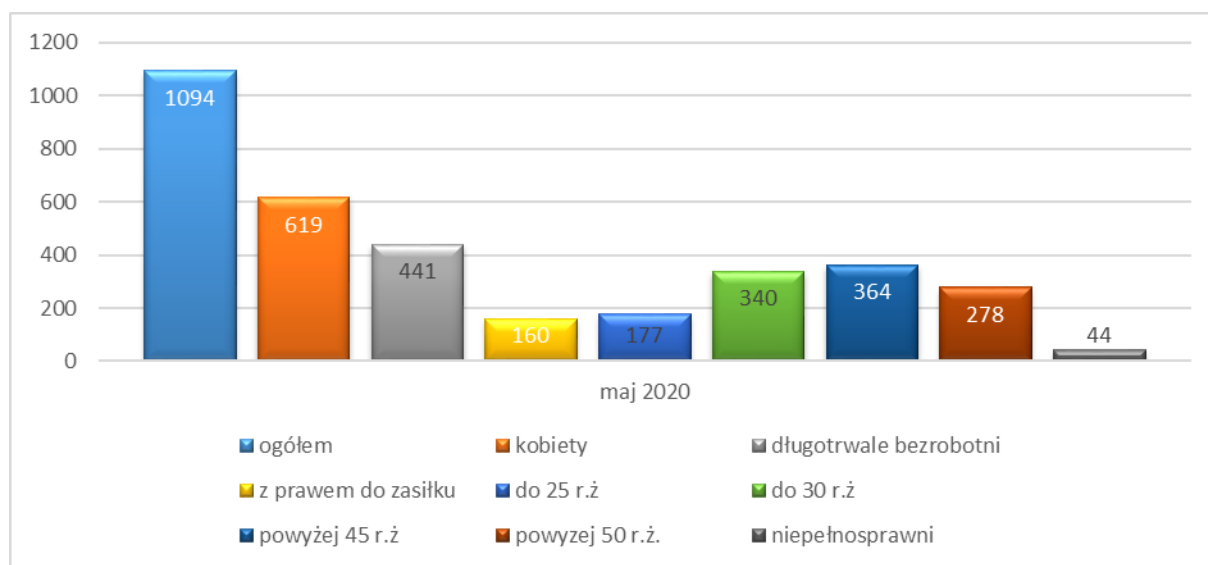
Źródło: PUP Mława

Bezrobotni zamieszkali na wsi

Na koniec maja 2020 roku w rejestrach bezrobotnych pozostawało 1094 osoby zamieszkałe na wsi, co stanowi 53,84% ogółu zarejestrowanych. Liczba kobiet zamieszkujących wieś wyniosła 619. Ze względu na wiek osób powyżej 45 roku życia było 33,28% ogółu zamieszkałych na wsi oraz osób do 30 roku życia- 31,24% ogółu.

W 2019 roku w rejestrach bezrobotnych pozostawało 923 osoby zamieszkałe na wsi, co stanowi 53,73% ogółu zarejestrowanych. Liczba kobiet zamieszkujących wieś wyniosła 541. Ze względu na wiek osób powyżej 45 roku życia było 35% ogółu zamieszkałych na wsi oraz osób do 30 roku życia- 30,34% ogółu.

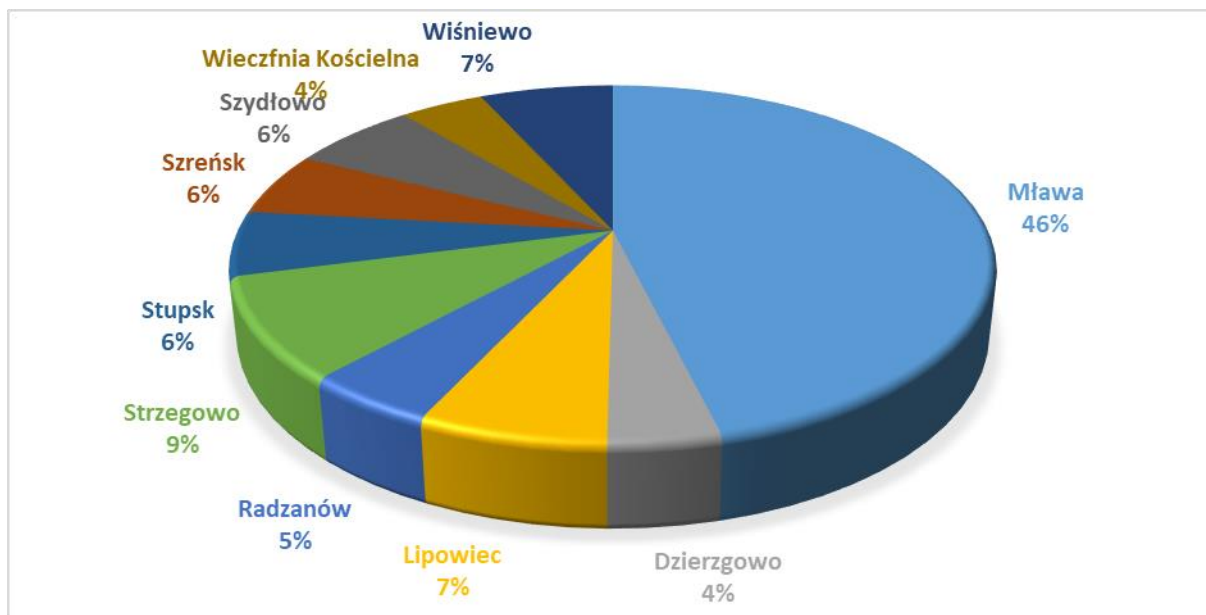
Na koniec 2018 roku 939 bezrobotnych mieszkało na wsi (co stanowiło 54,20% ogółu bezrobotnych) w tym 555 kobiet.

Wykres 8. Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi w 2020 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Niezmiennie najwięcej bezrobotnych mieszka w gminie Strzegowo – 186 osób. Jest to też największa obszarowo gmina powiatu mławskiego. Najmniej mieszka w gminie Dzierzgowo – 82 osoby – 4

Wykres 9. Struktura bezrobocia według miejsca zamieszkania w 2020 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na koniec maja 2020 roku w rejestrach bezrobotnych zamieszkałych na wsi pozostawało najwięcej osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,88%). Niewiele mniej było osób z wykształceniem gimnazjalnym/podstawowym i poniżej (25,05%).

Na koniec 2019 roku w rejestrach bezrobotnych zamieszkałych na wsi pozostawało najwięcej osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,52%). Niewiele mniej było osób z wykształceniem gimnazjalnym/podstawowym i poniżej (26,55%).

Podobnie było na koniec 2018 roku- najliczniejszą grupą były osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i poniżej (28,97%). Osoby wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowiły 27,27% ogółu bezrobotnych ze wsi. Przyczyn pozostawania bez pracy można więc upatrywać między innymi w niskim poziomie wykształcenia. Najmniej liczną grupą osób są osoby z wykształceniem wyższym – 10,16%.

Indywidualny Plan Działania (IPD)

W połowie czerwca 2019 roku, w związku ze zmianą ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zniesiono obowiązek ustalenia profilu dla zarejestrowanej osoby bezrobotnej obowiązujący od 2014 roku. Do tego czasu ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przewidywała trzy różne profile pomocy dostosowane do sytuacji konkretnej osoby, które określały też zakres pomocy jaki może być zaoferowany przez Urząd bezrobotnemu. Profilowanie pomocy polegało na udzieleniu przez osobę zarejestrowaną odpowiedzi na 24 wystandaryzowane pytania, dotyczące m.in. jego aktualnej sytuacji zawodowej, chęci do podjęcia pracy i aktywności w zakresie poszukiwania zatrudnienia. Udzielone odpowiedzi wskazywały, jakiego wsparcia potrzebuje konkretny klient i takie też, w miarę możliwości, jest mu oferowane przez Urząd. Wraz ze zmianą ustawy wykreślono zapis o obowiązku profilowania. Wszelka pomoc, która do tej pory uzależniona była od profilu pomocy, realizowana jest na podstawie indywidualnego planu działania (IPD), który

opracowuje się wspólnie z bezrobotnym. Plany takie opracowujemy od 2014 roku, więc nie jest to nowość dla naszych klientów. Pomoc udzielana przez urzędy w ramach IPD dostosowana jest do indywidualnych potrzeb i możliwości bezrobotnego, z uwzględnieniem jego wykształcenia, doświadczenia zawodowego oraz możliwości podjęcia pracy lub działalności gospodarczej. Przed opracowaniem IPD doradcy klienta dokonują wnikliwej diagnozy potencjału zawodowego oraz potrzeb każdego klienta. Na koniec października 2019 roku IPD stworzono dla większości bezrobotnych.

Dla niektórych wyjściem z trudnej sytuacji okazuje się również praca na własny rachunek poprzez prowadzenie własnej firmy, dzięki czemu można samemu regulować czas poświęcany pracy. Założenie własnej firmy to również stworzenie dla siebie miejsca pracy oraz dla innych często znajomych i rodziny. Jest to źródło wielkiej satysfakcji i poczucia własnej wartości. Dużą rolę odgrywa również nadzieja na większe zarobki oraz satysfakcja z odniesionego sukcesu. Z tym jednak wiąże się również pewne ryzyko, zwłaszcza, że bezrobotni nie posiadają wystarczającego doświadczenia czy kwalifikacji zawodowych, by prowadzić konkurencyjną firmę. Dlatego też Urząd Pracy kieruje do omawianej grupy bezrobotnych działania, które umożliwią im nabycie lub uzupełnienie doświadczenia zawodowego poprzez subsydiowane formy aktywizacji zawodowej oraz uzyskanie odpowiednich kwalifikacji zawodowych w formie szkoleń, dostosowanych nie tylko pod kątem prowadzenia własnej firmy, ale również zwiększenia szans na znalezienie trwałego zatrudnienia. Niezbędna jest również kompleksowa pomoc z zakresu psychologii i usług świadczonych przez osoby zajmujące się kreowaniem wizerunku.

Analizując powyższe dane dotyczące osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy w Mławie dążąc do aktywizacji zawodowej tych osób promuje między innymi korzyści płynące z zatrudnienia wspieranego w formie prac interwencyjnych, robót publicznych czy refundacji wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Warto pamiętać, że wymienione instrumenty są formą pomocy zarówno dla osób bezrobotnych, ale jednocześnie dla pracodawców. Pracodawcy korzystający z zatrudnienia wspieranego ograniczają ryzyko i koszty związane z rekrutacją, jednocześnie inwestując w pracownika, który zdobywa niezbędne na rynku pracy doświadczenie i umiejętności zawodowe. Pracodawca staje przede wszystkim przed możliwością zwiększenia zatrudnienia poprzez utworzenie nowego miejsca pracy, przy znaczącym obniżeniu kosztów z tym związanych. Dzięki ścisłej współpracy z Urzędem, ma także szansę przeprowadzenia szeroko zakrojonego procesu rekrutacji, za sprawą którego wybierze najlepszego kandydata na tworzone stanowisko. Co więcej, nowo stworzone miejsce pracy, wyposażone w sprzęt niezbędny do wydajnego wykonywania swoich obowiązków, przyczynia się do wzrostu potencjału rozwojowego przedsiębiorstwa, a także umocni jego przewagę konkurencyjną.

4. Liczba i struktura zawodowa ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie

Na ilość ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, jaka jest zgłaszana do tutejszego Urzędu ma wpływ zainteresowanie lokalnych pracodawców przyjmowaniem nowych osób do pracy w swoich przedsiębiorstwach. Do końca października 2019 roku przyjęliśmy 4498 zgłoszeń wolnych miejsc pracy oraz miejsc aktywizacji zawodowej, w tym 3837 miejsc niesubsydiowanych, (o 363 oferty więcej niż w tym samym okresie 2018 r.). W 2019 roku najwięcej wpłynęło ofert pracy w zawodach:

- pracownik produkcji -866 osób
- pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym – 618 osób
- składacz – 147osób
- pracownik rozbioru – 135 osób
- pracownik pomocniczy produkcji – 120 osób
- sprzedawca – 114 osób
- pracownik magazynu – 110 osób
- monter podzespołów elektronicznych – 87 osób
- pracownik budowlany – 68 osób
- sprzątaczk/ka– 52 osoby
- pracownik fizyczny – 50 osób
- monter-operator – 40 osób
- technik/kontroler jakości-37 osób
- pakowacz – 30 osób

Większość tych ofert pracy zgłosili najwięksi pracodawcy z branży elektronicznej i spożywczej, ale również poszukiwali wykwalifikowanych specjalistów.

Do końca 2018 roku wpłynęło 5544 ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, w tym 4693 oferty niesubsydiowane. W porównaniu do 2017 roku liczba zgłoszonych ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wzrosła o 879 miejsc pracy.

W poniższej tabeli zestawiono zawody najczęściej poszukiwane przez pracodawców w 2018 i 2017 roku. Ze względu na ich ilość uwzględniono zawody, w których pracodawcy w badanym okresie zgłaszali co najmniej 20 wolnych miejsc pracy. Większości zgłaszanych ofert mniejsze znaczenie miało posiadane wykształcenie. Pracodawcy najchętniej zatrudniliby osoby oraz chętnych do pracy posiadające doświadczenie zawodowe.

W 2018 roku podobnie, jak w 2017 roku pracodawcy najczęściej poszukiwali pracowników w przemyśle przetwórczym, branży elektronicznej i spożywczej. Dużym zainteresowaniem cieszą się również kandydaci do pracy w budownictwie i handlu.

Tabela 30. Zawody najczęściej poszukiwane przez pracodawców na lokalnym rynku pracy w 2017 i 2018 roku.

L.p.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2017 roku		Oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2018 roku	
			Ogółem	w tym subsydiowane	Ogółem	w tym subsydiowane
1.	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	962990	194	12	1721	14
2.	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	932911	40	0	713	0
3.	Rozbieracz - wykrawacz	5151104	26	1	230	1
4.	Pakowacz ręczny	932101	3	0	203	0
5.	Technik administracji	334306	188	153	162	133
6.	Robotnik gospodarczy	515303	181	157	150	126
7.	Sprzedawca*	522301	179	90	139	52
8.	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	821304	465	0	134	0
9.	Szwaczka maszynowa	815301	124	1	117	1
10.	Pozostali pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	962290	0	0	106	0
11.	Magazynier	432103	159	21	95	22
12.	Monter sprzętu radiowego i telewizyjnego	821305	0	0	90	0
13.	Technik prac biurowych*	411004	121	58	82	42
14.	Pomocniczy robotnik budowlany	931301	131	40	72	43
15.	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	932990	3	0	70	0
16.	Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	311937	62	1	59	0
17.	Pozostali magazynierzy i pokrewni	432109	39	1	53	1
18.	Pomoc kuchenna	941201	26	18	39	16
19.	Doradca klienta	524902	28	12	37	20
20.	Operator maszyny rozlewniczej	812108	0	0	33	0
21.	Kierowca szmochodu ciężarowego	833203	57	8	33	6
22.	Pomocniczy robotnik drogowy	931205	33	8	32	6
23.	Kucharz*	512001	20	3	29	8

24.	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	723307	9	0	29	0
25.	Monter wyrobów z tworzyw sztucznych	821906	0	0	29	0
26.	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	911290	27	8	29	5
27.	Zbrojarz	711404	18	1	28	1
28.	Operator urządzeń do przetwórstwa mięsa	816028	903	1	27	0
29.	Rzeźnik-wędliniarz	751105	0	0	25	0
30.	Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)	834401	21	7	25	3
31.	Fryzjer*	514101	7	3	22	10
32.	Asystent nauczyciela w szkole	531204	14	9	22	15
33.	Spawacz	721204	12	0	21	1
34.	Asystent nauczyciela przedszkola	531202	32	18	20	15
35.	Sprzedawca w stacji paliw	524502	8	4	20	4
36.	Tapicer*	753402	90	0	0	0
37.	Murarz	711202	67	11	9	2
38.	Cieśla*	711501	67	1	4	1
39.	Pozostali kucharze	512090	36	0	11	0
40.	Technik elektronik*	311408	30	0	15	0
41.	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	422201	26	1	1	1
42.	Specjalista do spraw sprzedaży	243305	25	7	5	1
43.	Zaopatrzeniowiec	332302	24	11	3	3
44.	Cieśla szalunkowy	711502	21	9	18	2
45.	Sprzętaczka biurowa	911207	21	10	16	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w systemie SI SYRIUSZ

5. Potrzeby kwalifikacyjno – zawodowe lokalnego rynku pracy jako podstawa do planowania szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych

Poniżej przedstawione zostały potrzeby kwalifikacyjno – zawodowe jako podstawa do planowania szkoleń i staży ustalone na podstawie dostępnych źródeł zawierających dane pozwalające ustalić kierunki rozwoju zawodowego na lokalnym rynku pracy. W tym celu wykorzystano dane generowane przez System Informatyczny Syriusz Std, a także badania ankietowe prowadzone od listopada do grudnia 2019 roku wśród osób uprawnionych do szkoleń oraz pracodawców działających na terenie powiatu mławskiego.

Szczególną uwagę należy zwrócić na zagadnienie dotyczące przygotowania zawodowego dorosłych. Po zmianach w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 20 kwietnia 2004 roku, dotyczących tej formy aktywizacji zawodowej osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zainteresowanie ze strony pracodawców nie występuje. Określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2009 r. w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych (Dz. U. z dnia 16 kwietnia 2009 r.) szczegółowe warunki, sposób i tryb organizowania przygotowania zawodowego dorosłych, sposób refundowania pracodawcy wydatków poniesionych na uczestnika przygotowania zawodowego dorosłych, kwalifikacje wymagane od opiekunów uczestników przygotowania zawodowego dorosłych, warunki i tryb przeprowadzania egzaminu sprawdzającego znacząco ograniczyło dostęp większości pracodawców do tego instrumentu rynku pracy. Od momentu wprowadzenia powyższych zmian, pomimo szerokiej promocji, Powiatowy Urząd Pracy w Mławie nie podpisał żadnej umowy o zorganizowanie przygotowania zawodowego dorosłych. Jak pokazują przeprowadzone badania, pracodawcy działający na terenie powiatu mławskiego w ogóle nie biorą pod uwagę organizowania tego sposobu podnoszenia kwalifikacji zawodowych wśród osób bezrobotnych. Z uwagi na powyższe, w dalszej części raportu niemożliwym było podanie wyników badania i określenie proponowanych kierunków przygotowania zawodowego dorosłych.

5.1. Potrzeby kwalifikacyjno – zawodowe pracodawców i bezrobotnych wynikające z analizy danych zastanych

Ze zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie ofert pracy w 2019 roku, podobnie jak w 2018 i 2017 roku wynika, iż poza wymaganym doświadczeniem zawodowym najczęściej powtarzającymi się wymaganiami wobec kandydatów do pracy są: umiejętność obsługi komputera, obsługi kasy fiskalnej, posiadanie kompletu uprawnień do pracy w zawodzie kierowcy samochodu ciężarowego (prawa jazdy kategorii C, CE oraz kwalifikacji wstępnej przyspieszonej i karty kierowcy), posiadanie aktualnej książeczki sanitarno – epidemiologicznej, uprawnień na operatorów sprzętu ciężkiego, operatorów wózków widłowych - UDT. Pracodawcy zgłaszający wolne stanowiska pracy, poza wymaganymi kwalifikacjami do wykonywania zawodu, na pierwszym miejscu wymieniają cyt.: „*chęci do pracy*”, „*dużą motywację do pracy*” dalej wskazują takie cechy jak: odpowiedzialność, dyspozycyjność, zdolności manualne.

Z rozmów z pracodawcami wynika, iż zgłaszający się kandydaci ubiegający się o pracę przedstawiają warunki jakie ich interesują, często zbyt wygórowane do posiadanych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, które koncentrują się głównie na wynagrodzeniu za pracę i wygodnych dla nich warunkach pracy.

Do przeanalizowania potrzeb na zawody i specjalności ze strony podaźowej na lokalnym rynku pracy wzięto pod uwagę również subsydiowane oferty pracy oraz oferty stażu zgłoszone do PUP w Mławie w okresie od stycznia do października 2019 roku. W ofertach tych najczęściej

pojawiającym się zawodem jest technik administracyjny, robotnik gospodarczy oraz technik prac biurowych.

Inne zgłaszane przez pracodawców w ramach subsydiowanych miejsca pracy to sprzedawca, technik prac biurowych, pomocniczy robotnik budowlany, magazynier i doradca klienta.

W 2019 roku bezrobotni odbywający staż byli kierowani głównie na stanowiska takie jak: doradca klienta, magazynier, pomoc kuchenna, pomoc przedszkolna, pomoc nauczyciela, pracownik biurowy. W przypadku staży w 2018 i 2017 roku pracodawcy najczęściej zgłaszali zapotrzebowanie na stanowiska biurowe tworząc miejsca pracy głównie dla pomocy administracyjnych, pomocy biurowych, referentów, sekretarek.

Do końca października 2019 roku do odbycia stażu skierowano 231 bezrobotnych, w 2018 roku – 290 bezrobotnych, zaś w 2017 roku - 338 osób.

Warto zaznaczyć, że w 2019 roku widoczne jest zmniejszenie zainteresowania ze strony osób bezrobotnych podejmowaniem staży ze względu na dużą liczbę ofert pracy. Zwłaszcza osoby młode częściej decydowały się na zatrudnienie i zdobywanie kwalifikacji podczas pracy w porównaniu z latami poprzednimi.

Do końca października 2019 roku zorganizowaliśmy szkolenia dla **174** osób. Tematyka zorganizowanych szkoleń była bardzo zróżnicowana, dopasowana do konkretnych potrzeb lokalnego rynku pracy. Kierunki szkoleń ustalono na podstawie analizy ofert pracy i wymagań, jakie pracodawcy stawiają przed kandydatami do pracy. Skierowani bezrobotni brali udział w takich szkoleniach jak: prawo jazdy kat. C+E, kwalifikacja wstępna przyspieszona, instalacje systemów fotowoltaicznych, operator koparki, koparko-ładowarki, ładowarki, walca drogowego, uprawnienia operatora wózka widłowego z egzaminem UDT, spawanie metodami TIG, MIG, MAG, sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej.

W 2018 roku szkolenie zawodowe indywidualne i grupowe ukończyło 180 osób. Tematyka zorganizowanych szkoleń była bardzo zróżnicowana, dopasowana do konkretnych potrzeb lokalnego rynku pracy. Skierowani bezrobotni brali udział w takich szkoleniach jak: kurs kancelaryjny, Spawacz metodami MAG, TIG, Kwalifikacja wstępna przyspieszona, Prawo jazdy kat. B, Operator koparko-ładowarki, Prawo jazdy C, Operator wózka jezdniowego z uprawnieniami UDT, Prawo jazdy kat. CE, Pilarz –drwal, Konserwator maszyn z uprawnieniami SEP, Sprzedawca z obsługą kas fiskalnych, terminala płatniczego oraz minimum sanitarnym, monter instalacji sanitarnych-hydraulik, operator wózka jezdniowego +SEP do 1 kv, operator ładowarki, operator HDS, Pracownik z uprawnieniami do prac na wysokości oraz SEP do 1 kV, Pracownik z obsługą programu WF-MAG + ECDL B3, ruchome podesty wolnobieżne i samojezdne.

W 2017 roku ogółem na szkolenia skierowano 227 uprawnionych osób oraz 41 osób w ramach bonów szkoleniowych. Były to następujące szkolenia: zarządzanie biurem i obsługa klienta oraz podstawy obsługi komputera, rozbieracz – wykrawacz, pracownik hurtowni i magazynu z podstawami programu WF-MAG i obsługą wózków jezdniowych podnośnikowych, operator koparko – ładowarki, operator wózka jezdniowego, prawo jazdy kat. CE, pracownik biurowy z elementami KP, obsługi

programów biurowych (ECDL), podstaw dokumentacji ZUS, księgowość od podstaw do samodzielnego księgowania + Certyfikat do prowadzenia samodzielnej księgowości, obuwnik-szwacz, podstawy organizacji i obsługi gości w hotelu i gastronomii, elektryk- uprawnienia SEP do 1 kW, sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i certyfikatem ECDL BASE, spawanie metodą MAG (135) i TIG (141).

5.2. Potrzeby kwalifikacyjno – zawodowe pracodawców i bezrobotnych zidentyfikowane w wyniku badania ankietowego

W okresie od listopada do grudnia 2019 Powiatowy Urząd Pracy w Mławie przeprowadził badania ankietowe wśród grupy wyselekcjonowanych pracodawców działających na terenie powiatu mławskiego.

Przebadano pracodawców zatrudniających:

- Do 10 osób – 11 przedsiębiorców
- Od 11 do 50 osób 18 przedsiębiorców
- Od 51 do 249 osób- 8 przedsiębiorców
- Powyżej 250 osób – 4 przedsiębiorców

W punkcie tym zawarto zbiorcze podsumowanie wyników tych badań. Obejmuje ono analizę źródeł wtórnych oraz wywiadów bezpośrednich przeprowadzonych z pracodawcami działającymi na terenie miasta Mława i gmin wiejskich wchodzących w skład powiatu. Kwestionariusz skierowany do pracodawców zawierał zarówno pytania zamknięte, jak i pytania otwarte. Pośrednicy pracy przeprowadzający badania ankietowe do wszystkich pracodawców dotarli osobiście.

Pracodawcy coraz bardziej zmniejszają swoje wymagania co do kandydatów do pracy – najczęściej powtarzaniem wymaganiem jest chęć do pracy. Ankietowani deklarowali możliwość przyuczenia, skierowania na szkolenie ułatwiające podjęcie pracy. Coraz częściej pracodawcy gotowi są ponosić koszty tych szkoleń.

W trakcie badania poprosiliśmy pracodawców o wskazanie kryteriów, które biorą pod uwagę oceniając osobę ubiegającą się o przyjęcie do pracy. Pracodawcy najczęściej wskazywali:

- Odpowiednie wykształcenie (kwalifikacje) - 10
- Obsługa komputera – 7
- Doświadczenie zawodowe – 6
- Znajomość języka angielskiego - 6
- Prawo jazdy – 7 ankietowanych

Na pytanie o plany zatrudnieniowe na 2020 rok pracodawcy najczęściej wymieniali następujące stanowiska pracy:

- Robotnik drogowy-brukarz – 11

- Tokarz-7
- Magazynier, – 55
- Pracownik magazynu - 20
- Monter podzespołów elektronicznych – 10
- Technik – 10
- Zbrojarz -35
- Pomoc rolnika 15
- Operator wózka widłowego - 10
- Cieśla – 38
- Sprzedawca – 9
- Pracownik produkcji – 47
- Operator linii – 6
- Konserwator elektryk – 6
- Pracownik fermy – 5
- Operator linii do produkcji folii – 20
- Operator maszyn – 30

Podsumowując większość pracodawców oczekuje od kandydatów doświadczenia zawodowego jednak nie jest to warunek konieczny. Pracodawcy zainteresowani są zatrudnianiem absolwentów szkół: branżowych/zawodowych, średnich zawodowych, wyższych. Jako największe przyczyny nie znalezienia kandydatów do pracy wskazali:

- Brak osób wykwalifikowanych
- Wymagania płacowe nieadekwatne do posiadanych kwalifikacji
- Brak cech: odpowiedzialność, motywacja do pracy

Pracodawcy sygnalizowali również gotowość do zatrudnienia osób bezrobotnych po odbyciu następujących szkoleń zawodowych: elektromonter, elektryk, magazynier z uprawnieniami UDT na wózki widłowe, sprzedawca, automatyczny operator CNC oraz operator sprzętu ciężkiego.

W okresie od 20.09.2019 do 20.11.2019 przeprowadzono badanie potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych na szkolenia zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mławie. Badaniu zostało poddanych 569 osób. Chęć uczestnictwa w szkoleniach wyraziło 226 osób. Najczęściej wybieranym szkoleniem był kurs na operatora wózków widłowych z uprawnieniami UDT (77 osób), operatora sprzętu ciężkiego (36 osób) oraz kurs z obsługi kasy fiskalnej (30 osób). Należy zaznaczyć, że wypełniając ankietę każda osoba uprawniona miała możliwość wyrażenia chęci uczestnictwa w więcej niż 1 szkoleniu. Dość dużym zainteresowaniem cieszą się także kursy z księgowości (17 osób), spawania (16 osób), fotowoltaiki (14 osób) oraz szkolenie na operatora maszyn sterowanych numerycznie CNC (12 osób). Poniżej w tabeli zaprezentowane zostały wszystkie odpowiedzi.

Nazwa szkolenia	Liczba chętnych na szkolenie
Operator wózka widłowego z UDT	77
Operator sprzętu ciężkiego	36
Obsługa kasy fiskalnej	30
Księgowość	17
Spawacz	16
Fotowoltaika	14
Operator maszyn sterowanych numerycznie CNC	12
Pracownik biurowy (kadry i płace)	10
Prawo jazdy kat. C, CE	10
Doradca klienta	9
Kursy kosmetyczne	8
Prawo jazdy kat. D	4
Szkolenie komputerowe	3
Opiekunka osób starszych i dzieci	3
Fryzjer	2
Florysta	2
Uprawnienia SEP	2
Elektronik	2
Fakturzystka	2
Pomoc kuchenna, kucharz	1
Auto-Cad	1
Kelner-barista	1
Pracownik ochrony	1
Uprawnienia ADR	1
Kurs na menadżera	1
Ślusarz	1
Szkolenie z zakresu służb celnych	1

Szkolenie BHP	1
Kurs audytora	1
Dźwigowy	1
Wytłaczarka mas	1

5.3. Różnice i podobieństwa potrzeb ze względu na źródło danych

Analizując potrzeby na kwalifikacje i zawody strony popytowej (osoby uprawnione do szkoleń) oraz podażowej rynku pracy (pracodawcy zainteresowani zatrudnieniem nowych pracowników) okazuje się, że niektóre zawody wskazane przez pracodawców zbieżne są z propozycjami osób zarejestrowanych. Różnice w pozostałych przypadkach wynikać mogą z niedostatecznej znajomości realiów na lokalnym rynku osób poszukujących pracy. Z drugiej strony planowane zapotrzebowanie na pracowników w dużej mierze odnosi się do zawodów, do wykonywania których wymagane jest wyłącznie doświadczenie zawodowe i umiejętności z tego doświadczenia płynące. Takie doświadczenie, będąc osobą bezrobotną, można uzyskać poprzez staż zawodowy odbywany u pracodawcy. Pamiętać jednak należy, iż nie wszyscy zarejestrowani jako bezrobotni spełniają warunki niezbędne do skorzystania z tej pośredniej formy aktywizacji. Wyniki badania pod względem podobieństw wskazują, iż nadal zainteresowaniem ze strony pracodawców, jak i osób uprawnionych do szkoleń cieszą się zawody w branży handlowej, budowlanej oraz transportowej. Branży handlowej dotyczą również zawody magazyniera i kasjera. Podobne zainteresowanie takimi kierunkami szkoleń wykazały badane osoby uprawnione. W branży budowlanej zgodność ankietowanych stron dotyczy operatorów sprzętu do robót ziemnych.

Niesłabnące zapotrzebowanie dotyczy również zawodu kierowcy samochodu ciężarowego i operatora wózków jezdniowych (widłowych) z uprawnieniami UDT.

Najmniejsze różnice występują w przypadku dotychczas zorganizowanych staży zawodowych oraz zapotrzebowania osób zainteresowanych jego odbyciem. Kierunki staży doskonale odpowiadają na określone przez respondentów zawody, w których chcieliby zdobywać doświadczenie.

5.4. Kierunki szkoleń, staży i przygotowania zawodowego wynikające z analizy danych zastanych

Do końca października 2019 roku Powiatowy Urząd Pracy w Mławie realizował szkolenia o następujących kierunkach: prawo jazdy kat. C+E, kwalifikacja wstępna przyspieszona, instalacje systemów fotowoltaicznych, operator koparki, koparko-ładowarki, ładowarki, walca drogowego,

uprawnienia operatora wózka widłowego z egzaminem UDT, spawanie metodami TIG, MIG, MAG, sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej.

Z analizy danych wynika, iż głównymi kierunkami staży zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Mławie były pomoc administracyjna, referent ds. księgowości, sprzedawca, pomoc kuchenna. Warto zaznaczyć, że w tym roku widoczne jest zmniejszenie zainteresowania ze strony osób bezrobotnych podejmowaniem staży ze względu na dużą liczbę ofert pracy. Zwłaszcza osoby młode częściej decydowały się na zatrudnienie i zdobywanie kwalifikacji podczas pracy w porównaniu z latami poprzednimi.

5.5. Różnice i podobieństwa potrzeb ze względu na źródło danych

W 2019 roku w porównaniu do badań przeprowadzonych w 2018 i 2017 roku preferencje szkoleniowe osób zarejestrowanych nie zmieniły się dość znacząco. W dalszym ciągu osoby uprawnione są zainteresowane szkoleniami ukierunkowanymi na uzyskanie uprawnień na wózki widłowe wraz z obsługą oprogramowania magazynowego oraz fakturowania, szkoleniem sprzedawcy z obsługą kas fiskalnych, szkoleniami przygotowującymi do uzyskania uprawnień niezbędnych do wykonywania zawodu kierowcy samochodów ciężarowych, jak również operatorów sprzętów do wykonywania robót ziemnych.

6. Planowana oferta edukacyjna (szkolenia, staże, przygotowania zawodowe dorosłych) powiatu mławskiego

Na podstawie wyników z przeprowadzonego badania oraz charakterystyki powiatu mławskiego należy ocenić, iż oferowane do tej pory przez Powiatowy Urząd Pracy w Mławie kierunki szkoleń i staży jak najbardziej odpowiadały zapotrzebowaniu na lokalnym rynku pracy.

Preferowane na lokalnym rynku pracy szkolenia specjalistyczne odpowiadające na potrzeby pracodawców.

Na rok 2020 Powiatowy Urząd Pracy w Mławie planuje w pierwszej kolejności zorganizować szkolenia pod indywidualne specjalistyczne zgodne z potrzebami rynku pracy oraz zorganizować grupowe szkolenia zawodowe dla osób uprawnionych m. in. w kierunkach:

- Spawacz,
- Automatyk – programista CNC,
- operator sprzętu ciężkiego oraz drogowego,
- sprzedawca – obsługa kasy fiskalnej, obsługa terminala płatniczego, obsługa klienta, sporządzanie zamówień towaru;
- szkolenie podnoszące kwalifikacje zawodowe magazyniera z uprawnieniami na wózki widłowe;

Przy planowaniu szkoleń na 2020 rok istotne znaczenie będą miały m. in. wyniki ankiet przeprowadzonych z osobami bezrobotnymi i pracodawcami z terenu powiatu mławskiego oraz

struktura ofert pracy zgłaszanych do tut. Urzędu Pracy. Jak również brana pod uwagę będzie efektywność zatrudnieniowa po szkoleniach zorganizowanych w 2019 roku.

W znacznym stopniu oferta szkoleniowa PUP zgodna jest z wynikami przeprowadzonej analizy.

Jak pokazują wywiady z pracodawcami osoby ubiegające się o zatrudnienie często nie znają podstawowych zasad obowiązujących w procesie rekrutacji, jak również brak im odpowiednio wysokiej motywacji do podjęcia zatrudnienia. Zasadnym jest więc umożliwienie osobom bezrobotnym nabycia umiejętności, które zwiększą ich szanse na odpowiednie zaprezentowanie swojej kandydatury do pracy. Występuje duże zapotrzebowanie na zajęcia z metod aktywnego poszukiwania pracy m. in. sporządzanie dokumentów aplikacyjnych i autoprezentacji.

7. Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła nowy instrument polityki rynku pracy - Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS).

Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm, jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy.

Ze środków Krajowego Funduszu Społecznego można finansować:

- określenie potrzeb firmy w zakresie kształcenia ustawicznego, które ma być dofinansowane ze środków KFS,
- kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
- egzaminy umożliwiające uzyskanie dyplomów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
- badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
- ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.

Do końca października 2019 r. wpłynęło 158 wniosków o sfinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego dla 475 osób (pracodawców i pracowników). Tematyka szkoleń na jakie kierowani byli pracownicy to m.in. Prawo jazdy kat. CE, Prawo pracy, płace, zasiłki, ubezpieczenia społeczne, Płatnik, Operator wózków widłowych, spawanie elektryczne, elektronika samochodowa, kosmetologia estetyczna oraz kursy dla pielęgniarek.

Szkolenia te umożliwią na zdobycie dodatkowych umiejętności, a także podwyższenie kwalifikacji pracownikom.

W 2020 roku ze środków KFS będą mogli skorzystać pracodawcy i pracownicy zgodnie z ustalonymi przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nowymi priorytetami wydatkowania środków z KFS przeznaczonymi na:

- Wsparcie kształcenia ustawicznego dla osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem;
- Wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia;
- Wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych;
- Wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z rozwojem w firmach technologii i zastosowaniem wprowadzanych przez firmy narzędzi pracy;
- Wsparcie kształcenia ustawicznego w obszarach/branżach kluczowych dla rozwoju powiatu/województwa wskazanych w dokumentach strategicznych/planach rozwoju;
- Wsparcie realizacji szkoleń dla instruktorów praktycznej nauki zawodu bądź osób mających zamiar podjęcia się tego zajęcia, opiekunów praktyk zawodowych i opiekunów stażu uczniowskiego oraz szkoleń branżowych dla nauczycieli kształcenia zawodowego;
- Wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego, wskazanych na liście przedsiębiorstw społecznych prowadzonej przez MRPIPS, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych lub pracowników zakładów aktywności zawodowej.

8. Przewidywane kierunki rozwoju powiatu mławskiego

Nowa perspektywa finansowa środków unijnych, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 przyniosła nowe procedury ubiegania się o dofinansowanie projektów w ramach poszczególnych priorytetów oraz uruchomienie środków dopiero w momencie pełnego przygotowania tych procedur. Dodatkowo ze względu na specjalną sytuację województwa mazowieckiego, wynikającą z faktu, że nie będzie zaliczone do regionów słabiej rozwiniętych, wsparcie działań na jego rzecz będzie odbywało się w indywidualny sposób, co może ograniczyć dostępność środków w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W związku z ograniczonymi środkami unijnymi, Urząd będzie dążył do pozyskiwania możliwie największych funduszy również z innych źródeł, pozwalających na utrzymanie świadczonej pomocy na dotychczasowym poziomie.

Misja i cele rozwoju regionu określone w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 w pełni znajdują odzwierciedlenie w priorytetach realizowanych w ramach założeń Strategii Rozwoju Powiatu Mławskiego na lata 2014-2020, dostosowanej do jego specyfiki. Nadrzędnym celem Strategii jest spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Osiągnięcie tego

celu będzie możliwe poprzez przyspieszenie wzrostu gospodarczego, generowanego przez rozwój produkcji i przemysłu kierowanego na eksport, szczególnie w branży średniozaawansowanych i zaawansowanych technologii.

Obszarem realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Mławskiego jest teren obejmujący 10 gmin, w tym jedną miejską gminę Mława i 9 wiejskich. Priorytetami strategicznymi dla powiatu mławskiego są następujące zagadnienia, które określają również przewidywane kierunki rozwoju powiatu:

- rozwój gospodarki, infrastruktury i zasobów ludzkich,
- rozwój sektora rolnego i zasobów wiejskich,
- rozwój oświaty, kultury i turystyki.

Najważniejszym dokumentem określającym zasady polityki rozwoju na szczeblu regionalnym jest Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030. Cele i projekty Strategii Rozwoju Powiatu Mławskiego są zgodne z celami Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030. Z punktu widzenia lokalnej polityki rozwoju kluczowe miejsce zajmuje dokument Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Głównym celem Strategii Rozwoju Powiatu Mławskiego jest spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w regionie poprzez:

- Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym,
- Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii,
- Poprawę dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego,
- Poprawę jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki,
- Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska,
- Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia.

Podsumowanie

Wskutek przemian demograficznych rynek pracy staje przed poważnymi wyzwaniami. Analizując poprzednie lata działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie, zakładane kierunki rozwoju zawodowego osób zarejestrowanych realizowane były w pełni. Środki finansowe pozyskiwane na ustawowe formy aktywizacji zawodowej osób zarejestrowanych w znacznym stopniu pozwalały na zaspokajanie potrzeb zarówno pracodawców, jak i bezrobotnych. W roku 2020 tendencje widoczne obecnie na rynku pracy będą się utrzymywać. Dlatego Powiatowy Urząd Pracy kontynuować będzie podjęte priorytety i kierunki działań. Najważniejszym z nich jest aktywna polityka pozyskiwania dostępnych dla urzędów pracy środków

finansowych z przeznaczeniem na aktywizację zawodową osób bezrobotnych oraz wspieranie lokalnych przedsiębiorców i pracodawców, pochodzących ze źródeł krajowych oraz unijnych. Dodatkowe finanse przeznaczone zostaną na wsparcie osób bezrobotnych zainteresowanych podjęciem własnej działalności gospodarczej, wsparcie przedsiębiorców zamierzających tworzyć lub modernizować stanowiska pracy, organizację prac interwencyjnych, robót publicznych oraz staży zawodowych i szkoleń. Planowane na lokalnym rynku pracy kierunki szkoleń nastawione będą przede wszystkim na zaspokajanie indywidualnych potrzeb pracodawców. Prognozujemy zapotrzebowanie na: operatorów sprzętu ciężkiego; szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe magazyniera z obsługą programów komputerowych i uprawnieniami UDT na wózki widłowe, automatyków – operatorów CNC, spawaczy pracowników branży budowlanej i handlu. Planowane staże na stanowisku pracownika biurowego, opiekuna do osób starszych i niepełnosprawnych oraz dzieci, a także dotyczące branży usługowej pozwolą na uzyskanie oprócz umiejętności zawodowych również tak bardzo pożądanego przez pracodawców doświadczenia.

Osoby, należące do grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy zwane grupami defaworyzowanymi, napotykać na swojej drodze wiele barier, które powodują ograniczenia i problemy w codziennym życiu, ale też istotnie utrudniają funkcjonowanie na rynku pracy. Ogół trudności można podzielić na dwie grupy: bariery osobiste (leżą po stronie samych defaworyzowanych) oraz bariery zewnętrzne (niezależne od nich).

Bariery osobiste to:

- Bariera edukacyjna (niski poziom wykształcenia, brak kwalifikacji i trudności z ich podnoszeniem, brak znajomości nowych technologii, deficyty wiedzy na temat sposobów poszukiwania pracy),
- Bariera psychologiczna (niskie poczucie własnej wartości, brak wiary we własne siły, brak umiejętności wyznaczania sobie celów)
- Bariera ekonomiczna (trudna sytuacja finansowa, brak środków na aktywne poszukiwanie pracy, w tym na dojazdy na rozmowy kwalifikacyjne, odpowiedni ubiór)
- Problemy zdrowotne (przewlekłe choroby utrudniające efektywną pracę, choroba alkoholowa, uzależnienia),
- Ograniczone godziny pracy z uwagi na opiekę nad dziećmi czy osobami zależnymi,
- Brak możliwości dojazdu do miejsca zatrudnienia środkami komunikacji publicznej, zwłaszcza do zakładów pracujących w systemie dwu i trzyzmianowy.

Bariery zewnętrzne:

- Stereotypizacja (obawa zatrudnienia osób postrzeganych przez pryzmat negatywnych elementów stereotypu, np. długotrwale bezrobotni - niechętni pracy, posiadający wyjątkowo niskie kwalifikacje; niepełnosprawni - pracownicy nieefektywni, kosztowni dla pracodawcy (organizacja miejsca pracy); opuszczający zakłady karne - nieuczciwi, mogący wrócić na ścieżkę przestępczą; osoby powyżej 50 roku życia – mało elastyczni, niechętni podnoszeniu

kwalifikacji, ze złymi nawykami; samotne matki – niedyspozycyjne, często korzystające ze zwolnień chorobowych

- Bariery systemowe (system orzecznictwa o niepełnosprawności i niezdolności do pracy, powodujący, że osobom otrzymującym renty, które nie mają stwierdzonej całkowitej niezdolności do pracy, „nie opłaca się pracować”, system świadczeń emerytalnych – podobnie jak w przypadku rent – szansa uzyskania takiego świadczenia jest dla wielu osób znacznie bardziej atrakcyjna, niż podjęcie pracy, niewystarczająca liczba żłobków i przedszkoli oraz godziny otwarcia uniemożliwiają podjęcie pracy zawodowej przez samotne matki
- Oferty pracy dla defaworyzowanych (niewielka liczba ofert dla tej grupy, oferty dla defaworyzowanych są w większości nieatrakcyjne pod względem finansowym i warunków pracy)

W większości przypadków brak pracy nie jest wyborem, tylko rezultatem dłuższego procesu, na końcu którego znajduje się wykluczenie społeczne. Wśród ogółu osób nieaktywnych zawodowo można wyróżnić wiele grup o wyraźnej specyfice i wyjątkowo podatnych na wykluczenie społeczne i zawodowe. Należą do nich osoby długotrwale bezrobotne, mieszkańcy obszarów wiejskich, osoby powyżej 50 roku życia, osoby bez kwalifikacji zawodowych, młodzież wchodząca na rynek pracy, kobiety, osoby niepełnosprawne, etc. Są to grupy, które mają szansę odnalezienia się na rynku pracy i powinny znaleźć na nim swoje miejsce, ale w związku ze swoimi specyficznymi problemami potrzebują odpowiedniego wsparcia w wejściu czy powrocie na ten rynek.

Wnioski

Z przeprowadzonej analizy wynikają następujące wnioski:

- ✓ Powiat mławski ma przede wszystkim charakter rolniczy – w sektorze rolnictwo zatrudnionych jest ponad 34% osób pracujących, co więcej 57% ludności zamieszkuje na terenach wiejskich. Wskazaną więc byłaby promocja zatrudnienia i rozwoju przedsiębiorczości na tym obszarze.
- ✓ Co drugi bezrobotny mieszka na wsi (53,18%- stan na koniec października 2019 r.). Mieszkańcy wsi to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym. Prawie 43% tych osób pozostaje w rejestrach powyżej 12 miesięcy.
- ✓ Stopa bezrobocia w powiecie mławskim systematycznie spada na koniec października 2019 roku wyniosła 5,6 %.
- ✓ W końcu października 2019 roku odsetek bezrobotnych kobiet był niższy niż w końcu 2018 roku i wynosił 58% ogółu zarejestrowanych. Zarejestrowane kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni. Wyższe wykształcenie posiadały 164 kobiety, policealne i średnie zawodowe 250 a średnie ogólnokształcące 166. Znacząca jest również liczba kobiet z wykształceniem gimnazjalnym – 213. Pracodawcy mając jednak do wyboru osoby posiadających te same kwalifikacje umiejętności i doświadczenie zawodowe

nadal chętniej zatrudnią mężczyznę. Dlatego też celowe jest pozyskanie dodatkowych środków na aktywizację kobiet, które przyczynią się do zachęcania pracodawców do zatrudniania tej grupy wbrew panującym stereotypom.

- ✓ Długotrwale bezrobotni stanowią ponad 41% ogółu zarejestrowanych. Kobiety stanowią ponad 63% wszystkich długotrwale bezrobotnych. W większości to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (32,16%) oraz zasadniczym zawodowym (24,12%). Ponad 55% osób z tej grupy mieszka na wsi.
- ✓ W końcu października 2019 roku osoby bez doświadczenia zawodowego lub posiadające go do 5 lat stanowią ponad 58,7% ogółu zarejestrowanych. Aby zachęcić pracodawców do zatrudnienia tych bezrobotnych należy pozyskać dodatkowe środki a aktywizację w formie między innymi staży lub prac interwencyjnych.
- ✓ Na terenie powiatu mławskiego według stanu na 30 czerwca 2019 roku zarejestrowanych było 5394 podmioty gospodarcze. Daje to więc duże możliwości wspierania osób zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej oraz wzrostu inwestycji gospodarczych poprzez doposażanie stanowisk pracy. Wśród klientów Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie dofinansowanie na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem.
- ✓ Większość instytucji szkoleniowych, to ośrodki szkolenia kierowców. Na terenie powiatu mławskiego działają również inne ośrodki szkolenia zawodowego, które rozwijają swoje zaplecze, pozwalające na praktyczne kształcenie w zakresie zdobywanych kwalifikacji i umiejętności. Jednak w przypadku bardziej wymagających zawodów Powiatowy Urząd Pracy w Mławie decyduje się na organizację szkoleń poza powiatem.
- ✓ Oferta edukacyjna szkół ponadgimnazjalnych jest dosyć szeroka. Osoby zainteresowane swoim rozwojem zawodowym mogą wybierać spośród 7 branżowych szkół zawodowych, 4 szkół technicznych, 14 szkół policealnych/pomaturalnych i 10 szkół ogólnokształcących. Zjawisko to jest pozytywne, jednak odpowiadając na potrzeby rynku pracy, należałoby zwiększyć ofertę i nabór do klas wielozawodowych, w których uczniowie nabywają konkretne kwalifikacje zawodowe dostosowane do potrzeb lokalnych pracodawców. Klasy wielozawodowe kształcą po kilka osób w danym zawodzie, co znacznie zwiększa ich atrakcyjność zawodową. Tutejszy Urząd nie tylko koncentruje się nie tylko na łagodzeniu skutków bezrobocia, ale także na zapobieganiu temu zjawisku. Dlatego też od 2017 roku realizowany jest projektu „Młodzi u progu kariery”, którego głównym celem jest pomoc młodzieży w świadomym wyborze dalszego kierunku kształcenia zgodnego z potrzebami lokalnego rynku pracy oraz promocja kształcenia zawodowego na wszystkich poziomach edukacyjnych (zasadniczym zawodowym, średnim i wyższym). Wskazane jest aby ten projekt był również realizowany w 2020 roku.

- ✓ Najczęściej podnoszonym argumentem w kontekście bezrobocia młodzieży jest brak doświadczenia zawodowego. Dane wskazują, że najwięcej zarejestrowanych osób poniżej 30 roku życia nie posiada żadnego stażu pracy lub posiada staż do 1 roku, co niestety w kontekście atrakcyjności dla pracodawców, nie przemawia na korzyść tych osób.
- ✓ Największą grupę wśród pozostających bez pracy stanowią bezrobotni nieposiadający zawodu, z czego ponad 42% bezrobotnych to osoby do 30 roku życia to osoby z wykształceniem ogólnokształcącym na poziomie szkoły gimnazjalnej i średniej. Osoby te znacznie częściej tracą pracę. Konieczne jest zatem podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie tej liczby osób bezrobotnych, poprzez kierowanie ich na szkolenia dające konkretne kwalifikacje zawodowe oraz staże mające na celu przygotowanie do wykonywania zawodu.
- ✓ Młodzi ludzie często nie uzyskują wykształcenia adekwatnego do aktualnych potrzeb na rynku pracy. Wskazane jest więc umożliwienie tym osobom uzyskania doświadczenia zawodowego poprzez staże i subsydiowane formy zatrudnienia.
- ✓ Analizując strukturę bezrobotnych według wieku zauważamy, iż ponad 44% ogółu to osoby które ukończyły 30 rok życia a nie ukończyły 50 lat. Duża grupa tych osób ma problem ze znalezieniem pracy z uwagi na brak lub bardzo krótki staż pracy bezrobotnych w tej grupie wiekowej nie posiada stażu pracy lub pracowała poniżej roku oraz pozostaje w rejestrach osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy.
- ✓ Grupą wiekową wymagającą szczególnego wsparcia są bezrobotni którzy przekroczyli 45 rok życia. Jak wynika z niniejszego opracowania w rejestrach bezrobotny w tej grupie pozostaje prawie 34% ogółu bezrobotnych. Wśród bezrobotnych, którzy ukończyli 45 lat się najwięcej osób posiada wykształcenie podstawowe (8 klas) i zasadnicze zawodowe. Większość tych osób należy do grupy długotrwale bezrobotnych.
- ✓ Analizując osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia, można stwierdzić, że grupa ta jest słabiej wykształcona. W końcu października 2019 roku najwięcej osób powyżej 50 roku życia zarejestrowanych jako bezrobotne posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 36,36% i 35,45%).
- ✓ Wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia dominują osoby poszukujące pracy powyżej 24 miesięcy (29,0,9%). Oznacza to, że osoby starsze jeśli już trafią do rejestrów urzędów pracy są skazane na dłuższe pozostawanie bez pracy.
- ✓ Spośród zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia najliczniejszą populację stanowiły osoby ze stażem pracy powyżej 20 lat – 37,51% ogółu osób w tej grupie wiekowej. Doświadczenie posiadane przez tych bezrobotnych nie wpływa na ich atrakcyjność na rynku pracy, z powodu dezaktualizacji umiejętności zawodowych. Celowym więc jest objęcie wskazanej grupy dodatkowym wsparciem w zakresie

aktywizacji zawodowej, głównie poprzez organizację szkoleń, staży zawodowych oraz promocję subsydiowanego zatrudnienia tych osób.

- ✓ Wśród osób powyżej 50 roku życia zdecydowanie dominowali mężczyźni, którzy stanowili ponad 66 % bezrobotnych w tej grupie.
- ✓ Dużą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby bez doświadczenia zawodowego. Oznacza to, że bezrobotni nie mają możliwości trwałego utrzymania się na rynku pracy, a prace które podejmują nie zapewniają im utrzymania się na zajmowanych stanowiskach pracy, by zdobyć niezbędne doświadczenie zawodowe. Jak wynika ze zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie ofert pracy w latach 2019- 2017 najważniejszym dla pracodawców jest właśnie doświadczenie zawodowe.
- ✓ Główną przyczynę bezrobocia w powiecie mławskim stanowi niedopasowanie podaży pracy do jej popytu. Pracodawcy posiadają zwykle sprecyzowane wymagania dotyczące wykształcenia, posiadanych uprawnień, kierunku studiów, czy kompetencji językowych potencjalnych pracowników. Część z tych wymagań nie pokrywa się jednak z tym, co mogą zaoferować osoby poszukujące zatrudnienia i zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mławie.
- ✓ W związku z korzystną sytuacją gospodarczą i dynamicznym rozwojem przedsiębiorczości w powiecie mławskim pracodawcy potrzebują coraz więcej pracowników. Z jednej strony notowane jest rekordowo niskie bezrobocie i wzrost liczby ofert pracy, z drugiej pracodawcy mają trudności ze znalezieniem kompetentnej kadry. Wraz ze spadkiem liczby osób bezrobotnych struktura tej zbiorowości ulega istotnym zmianom. W rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie pozostaje coraz więcej osób długotrwale bezrobotnych, których aktywizacja staje się coraz trudniejsza. Wskazana są dla nich usługi poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych i grupowych, informacji indywidualnej i grupowej oraz zajęć z aktywnego poszukiwania pracy mające na celu pomoc w powrocie na rynek pracy, określenie indywidualnych ścieżek kariery, wsparcie z zmianie lub nabyciu nowych kwalifikacji zawodowych.
- ✓ Analiza mławskiego rynku pracy wskazuje, iż w dalszym ciągu niezbędna jest aktywna polityka wspierająca osoby bezrobotne w zdobywaniu doświadczenia zawodowego, które znacznie zwiększa ich szanse w znalezieniu i utrzymaniu zatrudnienia. Ta polityka wspomogłoby również pracodawców, którzy łatwiej będą mogli zrekrutować pracowników odpowiadających potrzebom ich firm. Powiatowy Urząd Pracy w Mławie promuje więc korzyści płynące z zatrudnienia wspieranego w formie prac interwencyjnych i robót publicznych. Pracodawcy korzystający z zatrudnienia wspieranego ograniczają ryzyko i koszty związane z rekrutacją, jednocześnie inwestując w pracownika, który zdobywa niezbędne na rynku pracy doświadczenie i umiejętności zawodowe.

- ✓ Dalszy rozwój podmiotów ekonomii społecznej na terenie powiatu mławskiego może stanowić odpowiedź na coraz trudniejszy proces aktywizacji zawodowej osób m.in. długotrwale bezrobotnych, które zagrożone są wykluczeniem społecznym. Planujemy powstanie spółdzielni socjalnych osób prawnych oraz zainicjowanie powstania Centrum Integracji Społecznej, które będzie pomagało osobom wykluczonym społecznie w powrocie na rynek pracy.
- ✓ Analiza wskazuje na wysoki odsetek osób bez kwalifikacji zawodowych - w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mławie zarejestrowane były 349 osób bez kwalifikacji, w tym 21 kobiet. Grupa ta stanowi prawie 21% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w badanym okresie. Istotną przyczyną bezrobocia jest zatem rozmińanie się oczekiwań pracodawców co do kompetencji osób poszukujących pracy w stosunku do tego co one reprezentują.
- ✓ Analiza potrzeb pracodawców wykazuje, że coraz trudniej jest dopasować pod oferty pracy kandydatów z wymaganymi przez pracodawców kwalifikacjami. Dlatego rozpoznawanie potrzeb szkoleniowych pracodawców w celu określenia kierunków i tematyki szkoleń zawodowych zgodnych z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy powinno być jednym z kluczowych zadań poradnictwa zawodowego. Dlatego też doradcy zawodowi będą aktywnie uczestniczyć w procesie rekrutacji by wesprzeć lokalnych pracodawców w doborze pracowników o odpowiednich kwalifikacjach.
- ✓ Aby w pełni wykorzystać potencjał kadrowy mieszkańców naszego powiatu oraz zaspokoić potrzeby kadrowe pracodawców, należy proponować zarówno przedsiębiorcom jak i bezrobotnym szkolenia umożliwiające dopasowanie kwalifikacji do wymogów zgłaszanych stanowisk prac jak również współpracować z pracodawcami w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób już zatrudnionych oraz samych właścicieli firm, finansując w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego szkolenia i kursy dla tych osób.

Spis tabel

Tabela 1	Ruch naturalny ludności w powiecie mławskim (stan na 31.XII.2017)	10
Tabela 2	Dane demograficzne dla gmin powiatu mławskiego za 2017 rok	12
Tabela 10	Struktura wykształcenia ludności w powiecie mławskim (2011)	26
Tabela 11	Lista instytucji na terenie powiatu mławskiego w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych (stan na 31.12.2019)	27
Tabela 12	Stopa bezrobocia w powiecie mławskim na tle województwa i Polski w latach 2004 – X 2019	34
Tabela 13	Osoby bezrobotne według zawodów i specjalności (koniec 2018 roku)	39
Tabela 14	Struktura bezrobotnych do 30 roku życia według poziomu wykształcenia w końcu 2017 roku i na koniec 2018 roku	42
Tabela 15	Struktura bezrobotnych do 30 roku życia według stażu pracy w 2017 roku i w końcu 2018 roku	43
Tabela 16	Struktura bezrobotnych do 30 roku życia według czasu pozostawania bez pracy w 2017 roku i w końcu 2018 roku	44
Tabela 17	Struktura bezrobotnych do 25 roku życia według poziomu wykształcenia w końcu 2017 roku i na koniec 2018 roku	45
Tabela 18	Struktura bezrobotnych do 25 roku życia według stażu pracy w końcu 2017 roku i na koniec 2018 roku	46
Tabela 19	Struktura bezrobotnych do 25 roku życia według czasu pozostawania bez pracy w końcu 2017 roku i na koniec 2018 roku	46
Tabela 20	Struktura bezrobotnych powyżej 50 roku życia według poziomu wykształcenia w końcu 2017 roku i na koniec 2018 roku	48
Tabela 21	Struktura bezrobotnych powyżej 50 roku życia według stażu pracy w końcu 2017 roku i na koniec 2018 roku	48
Tabela 22	Struktura bezrobotnych powyżej 50 roku życia według czasu pozostawania bez pracy w końcu 2017 roku i na koniec 2018 roku	49
Tabela 23	Struktura bezrobotnych długotrwale według wieku w końcu 2017 roku i na koniec 2018 roku	51
Tabela 24	Struktura długotrwale bezrobotnych według poziomu wykształcenia w końcu 2017 roku i na koniec 2018 roku	51
Tabela 25	Struktura długotrwale bezrobotnych według stażu pracy w końcu 2017 roku i na koniec 2018 roku	52
Tabela 26	Udział procentowy bezrobotnych w porównaniu do ustalonych profili pomocy w poszczególnych kategoriach w końcu 2017 i 2018 roku	56
Tabela 27	Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi według poziomu wykształcenia w końcu 2017 roku i w końcu 2018 roku	59

Tabela 28	Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi według stażu pracy w końcu 2017 roku i w końcu 2018 roku	59
Tabela 29	Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi według czasu pozostawania bez pracy w końcu 2017 roku i w końcu 2018 roku	60
Tabela 30	Zawody najczęściej poszukiwane przez pracodawców na lokalnym rynku pracy w 2017 i 2018 roku	61

Spis wykresów

Wykres 1	Procentowy udział poszczególnych gmin w powierzchni powiatu mławskiego	9
Wykres 2	Liczba ludności w powiecie mławskim w latach 2005-2017	9
Wykres 3	Procentowy udział liczby ludności w powiecie mławskim w podziale na gminy (stan na koniec 2017 roku)	9
Wykres 4	Liczba urodzeń i zgonów w powiecie mławskim w latach 2005-2017	11
Wykres 5	Przyrost naturalny w powiecie mławskim w latach 2005-2017	11
Wykres 6	Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach w latach 2015 – 2018	33
Wykres 7	Stopa bezrobocia w powiecie mławskim na tle województwa mazowieckiego i Polski w latach 2004-2018	34
Wykres 8	Struktura bezrobocia ze względu na płeć w latach 2015 – 2018	35
Wykres 9	Struktura bezrobocia ze względu na wiek w latach 2016 – 2018	36

Wykres 10	Struktura bezrobocia ze względu na wykształcenie w latach 2016 – 2018	37
Wykres 11	Struktura bezrobocia ze względu na staż pracy w latach 2016 – 2018	38
Wykres 12	Struktura bezrobotnych do 30 roku życia w 2017 roku i w końcu 2018 roku	41
Wykres 13	Struktura bezrobotnych do 25 roku życia w końcu 2017 roku i w końcu 2018 roku	45
Wykres 14	Struktura bezrobotnych powyżej 50 roku życia w końcu 2017 i w końcu 2018 roku	47
Wykres 15	Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi w 2018 roku	57
Wykres 16	Struktura bezrobocia według miejsca zamieszkania w 2018 roku	57
Wykres 17	Struktura zatrudnieniowa ankietowanych pracodawców	65

Spis rysunków

Rysunek 1	Położenie powiatu mławskiego	6
Rysunek 2	Podział powiatu mławskiego	7